Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0215

Kommissionens rapport för 2025 om Turkiet

Europaparlamentets resolution av den 17 juni 2026 om kommissionens rapport för 2025 om Turkiet (2025/2256(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 17 och 18 april 2024, 30 juni 2023, 23 juni 2022, 24 juni 2021 och 12 december 2019 och av alla relevanta tidigare slutsatser från rådet och Europeiska rådet,

– med beaktande av Turkiets medlemskap i Europarådet och Nato,

– med beaktande av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Turkiet om återtagande av personer utan uppehållstillstånd[1] (*återtagandeavtalet mellan EU och Turkiet*),

– med beaktande av uttalandet från Europeiska rådets medlemmar av den 25 mars 2021 om Turkiet,

– med beaktande av uttalandet från EU och Turkiet den 18 mars 2016 av rådet och uttalandet från EU och Turkiet den 29 november 2015 av Europeiska rådet,

– med beaktande av EU:s förhandlingsram för Turkiet av den 3 oktober 2005,

– med beaktande av den förklaring som Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater utfärdade den 21 september 2005 efter den förklaring som Turkiet gjorde vid undertecknandet av tilläggsprotokollet till Ankaraavtalet den 29 juli 2005,

– med beaktande av rådets slutsatser av den 11 december 2006 och 6 mars 2020 samt ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Köpenhamn den 21–22 juni 1993, även kallade Köpenhamnskriterierna,

---

[1] EUT L 134, 7.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/252/oj.

– med beaktande av rådets ordförandeskaps slutsatser av den 16 december 2025 om utvidgningen, och rådets slutsatser av den 17 december 2024 och 12 december 2023,

– med beaktande av internationell havsrätt enligt vad som anges i FN:s havsrättskonvention (Unclos), som fastställer den rättsliga ramen för havsområden och kuststaters suveräna rättigheter,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 november 2025 *2025 års meddelande om EU:s utvidgningspolitik* (COM(2025)0690) och det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar *Türkiye 2025 Report* (SWD(2025)0756),

– med beaktande av Europeiska revisionsrättens särskilda rapport 06/2024 av den 24 april 2024 *Faciliteten för flyktingar i Turkiet – Hjälper flyktingar och värdsamhället, men dess effekter och hållbarhet har ännu inte säkerställts*,

– med beaktande av de gemensamma meddelandena från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 29 november 2023 (JOIN(2023)0050) och av den 22 mars 2021 (JOIN(2021)0008) om läget i de politiska, ekonomiska och handelsrelaterade förbindelserna mellan EU och Turkiet,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 25 september 2025 *Nionde årsrapporten om faciliteten för flyktingar i Turkiet* (COM(2025)0517),

– med beaktande av Europeiska regionkommitténs resolution av den 3 april 2025 om gripandet av turkiska borgmästare och angreppet på den lokala demokratin i Turkiet,

– med beaktande av Europeiska regionkommitténs yttrande av den 5 mars 2026 *Utvidgningspaketet 2025 – västra Balkan och Turkiet*,

– med beaktande av de grundläggande principerna i internationell rätt och FN-stadgan, 1977 och 1979 års högnivåavtal mellan ledarna för de båda folkgrupperna på Cypern och relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd om Cypern, inbegripet resolution 186 (1964) av den 4 mars 1964, som bekräftar Republiken Cyperns suveränitet, resolutionerna 541 (1983) och 550 (1984) av den 11 maj 1984 om separatistiska handlingar på Cypern, resolution 789 (1992) av den 25 november 1992, uttalandet från ordföranden för FN:s säkerhetsråd den 23 juli 2021 om Varosha, uttalandet från ordföranden för FN:s säkerhetsråd och FN:s säkerhetsråds resolutioner om FN:s fredsbevarande styrka i Cypern (UNFICYP), vars mandat förlängdes till och med den 31 januari 2027 genom resolution 2815 (2026),

– med beaktande av artikel 46 i den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen) – enligt vilken de

fördragsslutande parterna förbinder sig att rätta sig efter slutgiltiga domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen) i varje mål där de är parter – och av den därav följande skyldigheten för Turkiet att verkställa alla domar från Europadomstolen,

– med beaktande av de relevanta resolutionerna från Europarådets ministerkommitté,

– med beaktande av förklaring 12(2025) från Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter av den 27 mars 2025 *Dismissals of Mayors in Türkiye*,

– med beaktande av den rapport som antogs av Europarådets Venedigkommission vid sitt sammanträde den 9–10 oktober 2025 om hur frihetsberövandet av borgmästare före rättegång påverkar utövandet av lokalt demokratiskt styre,

– med beaktande av 2025 års internationella pressfrihetsindex från Reportrar utan gränser,

– med beaktande av övervakningsrapporten för 2025 från Media Freedom Rapid Response,

– med beaktande av FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor och Istanbulkonventionen,

– med beaktande av Transparency Internationals korruptionsindex för 2025, som offentliggjordes den 10 februari 2026,

– med beaktande av Internationella valutafondens (IMF) dokument av den 22 november 2025 *Republic of Türkiye*: *Staff Concluding Statement of the 2025 Article IV Mission*,

– med beaktande av Världsekonomiskt forums globala jämställdhetsrapport för 2025 (Global Gender Gap Report), som offentliggjordes den 11 juni 2025,

– med beaktande av Unescos uttalande av den 10 juli 2020 om Hagia Sofia och av de tillhörande besluten från Unescos världsarvskommitté, 44 COM 7B.58 (2021) och 45 COM 7B.58 (2023) om Istanbuls historiska områden, som antogs vid dess 44:e respektive 45:e session,

– med beaktande av sin resolution av den 11 mars 2026 om EU:s utvidgningsstrategi[2],

---

[2] Antagna texter, P10_TA(2026)0077.

– med beaktande av sin resolution av den 29 februari 2024 om fördjupad integration i EU inför framtida utvidgningar[3],

– med beaktande av sin resolution av den 12 februari 2026 om riktade utvisningar av utländska journalister och utländska kristna i Turkiet med den nationella säkerheten som förevändning[4],

– med beaktande av alla sina tidigare resolutioner om Turkiet,

– med beaktande av sina resolutioner om Cypern,

– med beaktande av sin resolution av den 15 april 2015 om hundraårsminnet av det armeniska folkmordet[5],

– med beaktande av artikel 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A10-0106/2026), och av följande skäl:

A. Turkiet är fortsatt ett kandidatland för EU-anslutning. Ett EU-medlemskap är fortfarande ett uttalat politiskt mål som upprepats av den turkiska regeringen, även om klyftan till de värden och principer som fastställs i artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen och viss EU-politik fortsätter att växa. Turkiet måste på ett trovärdigt sätt visa sitt engagemang för närmare förbindelser och anpassning till Europeiska unionen, respektera och upprätthålla Köpenhamnskriterierna, inbegripet EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, normalisera sina förbindelser med alla EU-medlemsstater och eftersträva och upprätthålla goda grannförbindelser med EU och alla dess medlemsstater för att blåsa nytt liv i sitt europeiska perspektiv. Turkiet har upprepade gånger uppmanats att avstå från alla handlingar som kränker EU-medlemsstaternas suveränitet och suveräna rättigheter och som står i strid med internationell rätt och EU-rätten.

B. Förhandlingarna om EU-anslutning har i praktiken stått stilla sedan 2018 på grund av den försämrade situationen för rättsstaten och demokratin i Turkiet och de spända bilaterala förbindelserna vid den tidpunkten.

C. I sin senaste lägesrapport från 2025 identifierade kommissionen återigen en allvarlig tillbakagång i fråga om rättsstaten och en försämrad människorättssituation i Turkiet, och tog upp frågor om efterlevnaden av grundläggande demokratiska principer i förhållande till den föregående rapporteringsperioden 2024.

---

[3] EUT C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
[4] Antagna texter, P10_TA(2026)0047.
[5] EUT C 328, 6.9.2016, s. 2.

D. Rättsväsendets oberoende är fortfarande särskilt alarmerande, trots de elva ”rättsliga paket” som den turkiska regeringen har antagit sedan 2019. Landets konstitutionella ordning är i fara eftersom författningsdomstolens auktoritet undergrävs av domstolar på lägre nivå som vägrar att genomföra dess domar.

E. Det finns bevisligen dubbla måttstockar inför lagen, vilket framgår av den mycket olika behandlingen av liknande fall, särskilt i politiska eller uppmärksammade rättsliga förfaranden eller i fall som rör anklagelser om förolämpning av statliga tjänstemän.

F. Turkiet har systematiskt använt strafflagstiftning och antiterrorlagstiftning som verktyg för att slå ned på förtroendevalda, oppositionspolitiker och människorättsförsvarare. Den senaste tiden har präglats av en allvarlig försämring av demokratiska normer och processer i Turkiet, både på lokal och nationell nivå, till följd av rättsliga beslut och statliga påtryckningar på borgmästare och kommuner som tillhör oppositionen. Sedan lokalvalen i mars 2024 har åtminstone 39 borgmästare från oppositionspartier, närmare bestämt 29 från Republikanska folkpartiet (CHP) och 10 från Folkpartiet för jämlikhet och demokrati (DEM), gripits och avsatts. I tretton fall har borgmästare ersatts av förvaltare som utsetts av regeringen.

G. Efter en utdragen rättslig process utfärdade en regional appellationsdomstol i Ankara den 21 maj 2026 ett avgörande om ”absolut ogiltighet” (”mutlak butlan”) avseende CHP:s partikongress 2023, och ogiltigförklarade därmed det val som ledde till att Özgür Özel blev partiordförande och att den nuvarande partiledningen tillträdde. Detta domstolsavgörande åtföljdes, trots pågående eventuella överklaganden, av ett särskilt föreläggande för att *de facto* avsätta den valda ledningen och överföra dess befogenheter till den tidigare ordföranden, Kemal Kılıçdaroğlu, och den tidigare partiförsamlingen. Tre dagar senare, den 24 maj 2026, på begäran av den tidigare ordföranden Kılıçdaroğlus stab, stormade den turkiska kravallpolisen CHP:s högkvarter i Ankara och använde tårgas och våld för att verkställa domstolsbeslutet om att avlägsna den valda ledningen och återinsätta den tidigare.

H. Istanbuls demokratiskt valda borgmästare Ekrem İmamoğlu har suttit fängslad sedan den 19 mars 2025 på grundval av falska anklagelser som tyder på politiska påtryckningar och utgör en uppenbar kränkning av grundläggande straffrättsliga principer såsom principen om individuellt ansvar. Detta anses allmänt vara ett försök att politiskt eliminera den främsta oppositionskandidaten inför nästa presidentval.

I. Det finns för närvarande omkring 800 pågående ärenden i Turkiets nationalförsamling med begäranden om att upphäva den parlamentariska immuniteten för sittande parlamentsledamöter. En

överväldigande andel av begärandena rör parlamentsledamöter från oppositionspartier, främst DEM- och CHP-partierna.

J. Turkiet är medlem av Europarådet och är därför rättsligt bundet av Europadomstolens domar. Turkiets underlåtenhet att tillämpa centrala domar från Europadomstolen har lett till att landet för närvarande är föremål för överträdelseförfaranden av historiska mått. Turkiet rankas konsekvent bland de länder som oftast kränker de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som skyddas av Europakonventionen. I januari 2026 hade Turkiet det högsta antalet pågående ärenden vid Europadomstolen, och stod för mer än en tredjedel av domstolens alla ärenden.

K. Freedom House klassificerar Turkiet som ”inte fritt”, och friheten har minskat i en takt som är bland de snabbaste i världen under de senaste elva åren. Det internationella pressfrihetsindexet för 2025 visar på ytterligare försämring och placerar Turkiet som det 159:e landet av 180 länder i fråga om pressfrihet, och i rapporten understryks att auktoritärt styre vinner mark i Turkiet, att mediepluralismen ifrågasätts och att alla tänkbara medel används för att underminera kritiker. Enligt Reportrar utan gränser och medieövervakningsrapporterna från BIA fängslades mellan 20 och 29 journalister under 2025, medan tre hölls i husarrest i månader och dussintals blev föremål för rättslig kontroll på sätt som kränkte deras rörelsefrihet. Totalt 58 journalister antingen frihetsberövades eller togs med tvång till förhör av polisen under samma period.

L. Turkiet hamnade på 135:e plats av 146 länder i 2025 års globala jämställdhetsindex, vilket belyser bristen på jämställdhet samt systembaserade misslyckanden med att skydda kvinnors rättigheter. Uppgifter från plattformen We Will Stop Femicide gör gällande att det under 2025 skedde 297 misstänkta dödsfall bland kvinnor och 294 kvinnomord, medan andra källor rapporterade siffror så höga som 420. Under 2025 skedde en rekordökning av antalet dödsfall under oklara omständigheter bland kvinnor i Turkiet. Avsaknaden av ett heltäckande officiellt system för insamling av uppgifter om kvinnomord fortsätter att vara ett allvarligt problem. Turkiet utmärker sig som ett av de OECD-länder som är mest drabbat av våld mot kvinnor.

M. Enligt de lokala människorättsorganisationerna IHD och TIHV hade Turkiets fängelsepopulation nått rekordhöga 433 543 intagna den 2 december 2025, vilket innebär en sjufaldig ökning under de senaste två årtiondena, medan ytterligare 460 921 personer var föremål för rättslig övervakning. Dessa organisationer dokumenterade också att 1 412 intagna var sjuka, varav 335 befann sig i ett kritiskt tillstånd. Turkiska fängelser verkar utöver sin kapacitet, vilket förvärrar problem såsom överbeläggning, olämpliga levnadsmiljöer och begränsad tillgång till grundläggande resurser. Rapporterna om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i fängelser har blivit fler.

N. Enligt Transparency International fick Turkiet 31 av 100 poäng i 2025 års korruptionsindex – landets lägsta betyg – efter att ha fallit från 50 av 100 poäng 2013, vilket placerar Turkiet på plats 124 av 180 länder. Mer än nio år efter antagandet av den fjärde utvärderingsrapporten om Turkiet från Europarådets grupp av stater mot korruption (Greco) har endast 3 av de 22 rekommendationerna i rapporten genomförts fullt ut.

O. Turkiet är ett mångfaldspräglat och multietniskt samhälle i en komplex region där spänningar lätt uppstår.

P. Turkiet genomgår en politisk process som benämns ”Ett terrorfritt Turkiet”, och som har till syfte att få ett slut på det politiska våldet och hantera den kurdiska frågan genom en politisk lösning.

Q. Utöver anslutningsprocessen behövs ett konstruktivt engagemang i förbindelserna mellan EU och Turkiet. Turkiet är medlem i Nato och en viktig partner när det gäller stabiliteten i det bredare östra Medelhavsområdet och på områdena handel, ekonomiska förbindelser, säkerhet, migration och samarbete mot terrorism. Samarbetet med Turkiet går framåt på ett antal politikområden av gemensamt intresse, bland annat genom högnivådialoger om undanröjande av handelshinder och ökat samarbete för att förhindra kringgående av sanktioner, och skulle kunna gå vidare på ett gradvist, proportionellt och reversibelt sätt, helt i linje med Europeiska rådets slutsatser från april 2024.

R. Turkiet fortsätter att hysa en av de största flyktingbefolkningarna i världen. Samarbetet mellan EU och Turkiet om migrationshantering, säkerhet och regional stabilitet fortsätter att vara av strategisk betydelse och bidrar till att minska antalet irreguljära och farliga gränspassager längs den östra Medelhavsrutten till Europa och till att rädda liv till havs. Sedan 2011 har EU gett närmare 12,5 miljarder euro i stöd för flyktingar och värdsamhällen i Turkiet.

S. Turkiets grad av anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik nådde en rekordlåg nivå på 4 % under 2025, medan den låg på 6 % under 2024. Detta är den absolut lägsta anpassningsnivån bland kandidatländerna. Denna indikator fångar inte upp alla nivåer av engagemang i ett visst kandidatland på det utrikes- och säkerhetspolitiska området.

T. Spänningarna mellan EU och Turkiet vad gäller situationen i östra Medelhavsområdet har trappats ner men inte upphört.

U. Turkiet fortsätter att spela en viktig roll i konflikten i Syrien. Turkiet har genomfört storskaliga militära operationer på syriskt territorium, särskilt riktade mot kurdiskkontrollerade områden, och ockuperar territorier i norra Syrien, och i båda fallen kränks internationell rätt.

V. De militära operationerna mot den iranska regimen kommer att få konsekvenser för Turkiet på grund av landets geografiska närhet, bland annat genom spridningseffekter, särskilt när det gäller förnyat migrationstryck. Turkiet har stått inför flera hot om robotangrepp mot sitt territorium från Iran, vilka framgångsrikt neutraliserats via Natos integrerade luft- och robotförsvarssystem.

W. Handelsförbindelserna mellan EU och Turkiet är särskilt omfattande, med i hög grad integrerade leveranskedjor på över 210 miljarder euro 2024. Turkiet är EU:s femte största handelspartner och EU är Turkiets överlägset största handelspartner och landets främsta källa till utländska direktinvesteringar.

X. Turkiets ekonomi har dragits med hög inflation, valutainstabilitet och strukturella utmaningar, med direkta konsekvenser för arbetstagarna, hushållen och den sociala sammanhållningen. Under de senaste två åren har den negativa trenden bromsats och korrigerats med sund makroekonomisk politik, men det tar tid innan den får verkan.

Y. Turkiska medborgare står för det näst högsta antalet behandlade ansökningar om EU-visum.

Z. Turkiet kommer att stå värd för FN:s 31:a klimatkonferens i Antalya i november 2026 och bör således visa prov på ett trovärdigt åtagande att genomföra sina mål för minskade koldioxidutsläpp och göra sin klimatpolitik mer ambitiös.

AA. Framstående personer inom oppositionen har nyligen öppet förespråkat ett förnyat engagemang EU och Turkiet emellan. Den tidigare medordföranden för Folkens demokratiska parti (HDP) Selahattin Demirtaş har efterlyst ett återupptagande av den turkiska anslutningsprocessen, som han, trots alla nuvarande svårigheter och brister, tänker sig skulle medföra åtgärder på området demokratiska reformer och skulle kunna ge alla berörda parter inflytande. CHP:s ordförande Özgür Özel har i en skrivelse till berörda parter i EU förespråkat en mer inkluderande och strategisk förståelse av samarbetet mellan EU och Turkiet, bekräftat stödet för ett fullvärdigt EU-medlemskap och framhållit att en fördjupning av den institutionella och ekonomiska integrationen – inklusive i ”Made in Europe”-processen – kommer att vara en viktig hävstång för konsolideringen av demokratin, de mänskliga rättigheterna och rättsstaten i Turkiet. CHP:s presidentkandidat och Istanbuls borgmästare Ekrem İmamoğlu har också i en skrivelse uttryckt ståndpunkten att ett avståndstagande från Turkiet skulle försvaga EU:s stöd för den demokratiska omvandlingen i landet. Han har även efterlyst ett principbaserat stegvist återupprättande av förbindelserna, inbegripet ett fortlöpande engagemang förankrat i Köpenhamnskriterierna och ett skyndsamt inledande av samtal om moderniseringen av tullunionen, som ett sätt att säkerställa Turkiets

nära anpassning till EU:s normer och stärka transparensen, konkurrenskraften och rättsstaten.

Engagemang för anslutning till EU

1. Europaparlamentet bekräftar på nytt merparten av den turkiska befolkningens långvariga strävan efter anslutning till EU och att bibehålla Turkiets kandidatstatus, trots den ihållande bristen på framsteg och politisk vilja. Parlamentet erkänner den trötthet som till följd av detta fortsätter att öka bland berörda parter på båda sidor av processen. Parlamentet understryker dock att all utveckling i anslutningsprocessen kräver konkreta framsteg när det gäller att upprätthålla rättsstaten och demokratiska processer, och menar att Turkiets EU-anslutningsprocess, i avsaknad av sådana framsteg, inte kan återupptas.

2. Europaparlamentet framhåller den meritbaserade, normativa och icke-transaktionsbaserade karaktären hos EU-anslutningsprocessen, som är avhängig av uppfyllandet av Köpenhamnskriterierna och inte är bunden av någon tidsfrist. Parlamentet betonar att detta uppfyllande förutsätter stabila institutioner som garanterar demokrati, rättsstatlighet, mänskliga rättigheter, respekt för och skydd av minoriteter, goda grannförbindelser, erkännande av alla medlemsstater, respekt för internationell rätt samt överensstämmelse med EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik.

3. Europaparlamentet beklagar att ihållande och allvarliga farhågor som tagits upp i dess tidigare rapporter om brister som påverkar anslutningsprocessen fortfarande inte har åtgärdats, bland annat det fortsatta undergrävandet av de mänskliga rättigheterna och civilsamhällets demokratiska utrymme, och att en ännu mer allvarlig tillbakagång när det gäller rättsstaten och försämrad situation för de grundläggande rättigheterna har konstaterats under den senaste perioden, som en fortsättning på den trend som har drivit landet mot en auktoritär modell under det senaste årtiondet, trots den turkiska regeringens upprepade uttalanden där den på nytt åtog sig att uppnå målet om EU-medlemskap. Parlamentet anser att denna fortsatta passivitet är en tydlig indikation på att den turkiska regeringen saknar verklig politisk vilja till reformer eller till att blåsa nytt liv i anslutningsprocessen.

4. Europaparlamentet uppmanar den turkiska regeringen att gå från ord till handling och att, i stället för att beklaga den tid som Turkiet har fått gå och vänta på att få komma in i EU, genom konkreta och välkända åtgärder visa sin genuina vilja att ta itu med de ihållande bristerna på områdena rättsstaten, mänskliga rättigheter, demokratiska normer, pressfrihet och andra grundläggande friheter samt med avseende på respekten för goda grannförbindelser och internationell rätt. Parlamentet betonar i synnerhet, bland andra

brådskande åtgärder, behovet av att stärka rättsväsendets oberoende, värna yttrandefriheten, skydda journalister och lokala myndigheters rättigheter och sätta stopp för politiskt motiverade rättegångar.

5. Europaparlamentet upprepar likväl att Turkiet, trots att anslutningsprocessen har stått stilla sedan 2018, fortsatt är ett land av strategisk vikt, Natoallierad, och ett land med vilket EU har förbindelser i flera lager på områden som sträcker sig från handel, ekonomi och migrationshantering till utrikes- och säkerhetspolitik. Parlamentet understryker Turkiets betydelse för den regionala säkerhetsramen och stabiliteten samt för Ukrainas säkerhet mot bakgrund av Rysslands aggression. Parlamentet betonar dock att allt större utrikespolitiska skillnader knappast är förenliga med den europeiska säkerhets- och försvarsstrukturen. Parlamentet stöder helhjärtat utvecklingen av samarbetsinriktade och ömsesidigt fördelaktiga förbindelser med Turkiet på alla områden av gemensamt intresse på ett gradvist, proportionellt och reversibelt sätt, i linje med Europeiska rådets slutsatser från april 2024 och bundet av och med målet att främja internationell rätt.

6. Europaparlamentet uttrycker sin förhoppning om en kursändring i den turkiska regeringens engagemang för de grundläggande frågor som står i centrum för EU-anslutningsprocessen, vilket skulle göra det möjligt att utveckla förbindelserna mellan EU och Turkiet till ett närmare partnerskap med utsikter till ett möjligt återupptagande av anslutningsprocessen i framtiden.

7. Europaparlamentet är djupt oroat över andra EU-institutioners och många EU-medlemsstaters svaga röst och knappa uttalanden i samband med urholkningen av rättsstaten i Turkiet. Parlamentet understryker att höga EU-tjänstemäns underlåtenhet att konsekvent och offentligt ta upp den pågående demokratiska tillbakagången – särskilt under officiella besök i landet – riskerar att ytterligare alienera det turkiska civila samhället och undergräva EU:s anseende och trovärdighet, även bland de mest EU-vänliga segmenten i det turkiska samhället, på ett sätt som kommer att ta lång tid att åtgärda. Parlamentet uppmanar EU:s ambassadör och EU-medlemsstaternas ambassadörer i Turkiet att återuppta sina besök hos framstående fängslade personer, närvara vid relevanta rättegångar, offentligt motsätta sig fortsatta angrepp på politiska partier och medlemmar av oppositionen och oliktänkande samt systematiskt ta upp farhågor med turkiska myndigheter i detta avseende, samtidigt som man upprätthåller ett nära samarbete med det civila samhället.

Anslutningsprocessens kärna: demokratin, rättsstaten och de grundläggande rättigheterna

8. Europaparlamentet uttrycker djup oro över den fortsatta allvarliga urholkningen av rättsstaten och rättsväsendets bristande oberoende i Turkiet, inom ramen för en djupt rotad auktoritär tolkning av presidentsystemet. Parlamentet beklagar djupt de kraftåtgärder och godtyckliga rättsliga förfaranden som det turkiska rättsväsendet använder mot politiker, journalister, advokater, aktivister, konstnärer och alla som vågar göra sin kritiska röst hörd. Parlamentet beklagar vidare det allt mindre utrymmet för mediefrihet, medborgerlig verksamhet och mötesfriheten i landet, och uppmanar regeringen att vända denna trend innan det är för sent. Parlamentet efterlyser strukturella åtgärder som möjliggör en betydande förbättring av rättsväsendets oberoende.

9. Europaparlamentet beklagar djupt bristen på opartiskhet och oberoende och den utbredda användningen av dubbla måttstockar inom rättsväsendet, både av åklagare och domare, särskilt när det gäller fall av förolämpning av tjänstemän eller anklagelser om korruption. Parlamentet noterar att regeringens anhängare inte behandlas på samma sätt som oppositionsmedlemmar. Parlamentet beklagar vidare den olagliga praxisen att avsätta och godtyckligt förflytta domare som arbetar med politiska mål, vilket i hög grad påverkar processens opartiskhet. Parlamentet uppmanar det turkiska rättsväsendet att sätta stopp för användningen av bevis från hemliga vittnen, en praxis som är särskilt återkommande i uppmärksammade fall och i vilken bevis godtas utan kontroll på ett sätt som utgör en uppenbar kränkning av rätten till en rättvis rättegång och strider mot Europadomstolens rättspraxis. Parlamentet understryker att detta missbruk av rättsliga förfaranden leder till allvarliga överträdelser av den rättsliga oskuldspresumtionen i strid med internationellt rättsligt ansvar och turkisk inhemsk lagstiftning. Parlamentet är oroat över rapporterna om en allvarlig försämring av kvaliteten på de rättsliga förfarandena i Turkiet, vilket särskilt observerats i den låga kvaliteten på åtalen, i strid med både inhemska och internationella rättsliga normer. Parlamentet pekar på det turkiska domar- och åklagarrådet och dess uppenbara brist på oberoende från regeringen när det gäller urvalet, rekryteringen och befordran av domare och åklagare som en central faktor som gör det möjligt att avsiktligt använda rättsväsendet som vapen för att undertrycka avvikande åsikter.

10. Europaparlamentet beklagar att Turkiet, trots att EU:s utvidgningspolitik för närvarande håller på att ta ny fart, går miste om detta tillfälle på grund av bristen på demokratiska reformer. Parlamentet noterar vidare att ett första steg för att ta tillfället i akt skulle vara att följa domarna från Europadomstolen och Turkiets författningsdomstol. Parlamentet är fortsatt bestört över de turkiska myndigheternas, i synnerhet det turkiska rättsväsendets, fortsatta åsidosättande av och underlåtenhet att tillämpa prejudikatbildande domar från Europadomstolen, vilket undergräver rättssäkerheten och vidmakthåller systemiska kränkningar. Parlamentet beklagar de

utdragna överträdelseförfarandena från Europarådets ministerkommitté, som har lett till en underlåtenhet att agera effektivt för att verkställa Europadomstolens domar och säkerställa efterlevnaden av dem. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att använda alla diplomatiska kanaler för att med kraft uppmana Turkiet att genomföra Europadomstolens domar i frågan, och överväga att tillämpa relevant villkorad finansiering i förhållande till efterlevnaden av Europadomstolens domar. Parlamentet fördömer i starkast möjliga ordalag de turkiska myndigheternas ihållande och avsiktliga beslut att på politiska grunder olagligt fängsla framstående personer såsom de tidigare medordförandena för HDP-partiet Selahattin Demirtaş och Figen Yüksekdağ i över nio år och människorättsförsvararen Osman Kavala i över 8 år, trots relevanta domar från Europadomstolen. Parlamentet kräver att de omedelbart och ovillkorligt försätts på fri fot. Parlamentet är bestört över att Selahattin Demirtaş, i stället för att omedelbart friges, den 6 januari 2026 dömdes till ett ytterligare fängelsestraff på över ett år i ett annat fall baserat på tal som hölls 2015, trots Europadomstolens nu tre prejudikatbildande domar som krävde att han skulle friges, varav den sista vann laga kraft den 3 november 2025. Parlamentet anser att dessa handlingar utgör allvarligt maktmissbruk och är ett uttryck för uppenbart förakt för rättsstaten. Parlamentet riktar på nytt en kraftfull uppmaning till Turkiet att fullt ut genomföra alla domar från Europadomstolen i enlighet med artikel 46 i Europakonventionen och i linje med de ovillkorliga skyldigheter som följer av artikel 90 i den turkiska konstitutionen, inbegripet Europadomstolens dom från 2023 i målet Yüksel Yalçınkaya/Turkiet och relaterade mål. Parlamentet noterar Europadomstolens beslut att inte bevilja ersättning eller täcka rättegångskostnader i de tusentals uppföljningsmålen, vilket skulle kunna vara orättvist mot sökande och oförenligt med domstolens tidigare praxis. Parlamentet uppmanar Turkiet att också respektera domar som rör saknade personer och egendom i Cypern, inbegripet Europadomstolens beslut av den 24 januari 2008 i fallet med morden på Tassos Isaak och Solomos Solomou. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att verkställa de internationella arresteringsorder som utfärdats mot de misstänkta för dessa mord och att överlämna personerna i fråga till Republiken Cypern.

11. Europaparlamentet är djupt oroat över den växande konstitutionella krisen i Turkiet till följd av de allmänna domstolarnas vägran att följa bindande domar från författningsdomstolen eller andra beslut från relevanta högre rättsliga instanser, vilket utgör ett tydligt åsidosättande av rättsordningen. Parlamentet fördömer det fortsatta frihetsberövandet av Can Atalay, tilltalad i Gezi-målet, trots två bindande beslut från författningsdomstolen, och fördömer skarpt det olagliga avskaffandet av hans parlamentariska mandat i öppen strid med konstitutionella garantier och väljarnas demokratiska vilja. Parlamentet fördömer beslutet från Istanbuls 13:e brottmålsdomstol att avvisa författningsdomstolens beslut om förnyad prövning i fallet

Tayfun Kahraman, en annan tilltalad i Gezi-målet vars hälsa allvarligt har försämrats på senare tid, och att avslå begärandena om att stoppa verkställandet av domen och frige honom. Parlamentet är bestört över den nyligen avkunnade domen mot Ayşe Barım, en välkänd talangmanager, för påstådd inblandning i protesterna i Geziparken för 13 år sedan, trots avsaknaden av bevis för missgärningar. Parlamentet beklagar vidare att den regionala förvaltningsdomstolen i Ankaras 13:e avdelning för förvaltningsmål har vägrat att rätta sig efter Högsta förvaltningsdomstolens prejudikatbildande beslut i målet Hafize Öztürk Türkmen – det första med anknytning till en av ”fredsforskarna” – genom vilket han borde ha återfått sin tjänst på universitetet. Parlamentet kräver att alla godtyckligt frihetsberövade personer omedelbart och villkorslöst friges, att anklagelserna mot dem som åtalats enbart för att ha utövat sina grundläggande rättigheter läggs ned och att missbruket av mekanismer för terrorismbekämpning och rättsliga mekanismer för att tysta avvikande åsikter upphör.

12. Europaparlamentet fördömer den turkiska regeringens oupphörliga angrepp på politiska partier och oppositionsmedlemmar, något som har varit särskilt allvarligt under det senaste året när det gäller det största oppositionspartiet CHP och har fört Turkiet ännu längre bort från en redan begränsad partipolitisk konkurrens i riktning mot ett fullt ut auktoritärt styre. Parlamentet fördömer skarpt det politiskt manipulerade avlägsnandet av CHP:s valda ordförande Özgür Özel och partiledningen till följd av ett domstolsavgörande varigenom CHP:s partikongress 2023 ogiltigförklarades och den tidigare partiledningen återinsattes. Parlamentet uppmanar Turkiets regering att upphöra med denna övergreppstaktik som utgör ett allvarligt angrepp på den demokratiska pluralismen, rättsstaten och den suveräna viljan hos partimedlemmar och väljare i Turkiet. Parlamentet anser att detta är det senaste exemplet på en bredare form av förtryck av oppositionen som inbegriper att rättsväsendet används som vapen i syfte att eliminera potentiella konkurrenter i framtida val och därigenom ytterligare fast förankra Turkiet i ett fullt ut auktoritärt system. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att både offentligt och privat fördöma avsättandet av CHP:s ledning vid diskussioner med den turkiska regeringen och att samarbeta på ett mer konstruktivt sätt med oppositionspartier i Turkiet. Parlamentet är oroat över riskerna för en utdragen intern kris inom det största oppositionspartiet i avsaknad av en snar partikongress som skulle göra det möjligt för partimedlemmarna att demokratiskt fastställa sin ledning.

13. Europaparlamentet upprepar sitt starka fördömande av det fortsatta frihetsberövandet och avsättandet av borgmästaren i Istanbuls storstadskommun, Ekrem İmamoğlu från CHP, i vad som har blivit ett omfattande politiskt mål som berör mer än 400 tilltalade, däribland distriktsborgmästare och tjänstemän, varav 105 för närvarande sitter frihetsberövade i väntan på rättegång. Parlamentet

avvisar bestämt Ankaras regionala domstols beslut av den 21 maj 2026 att upphäva beslutet från CHP:s 38:e ordinarie och 21:a extraordinarie partikonvent och att återinsätta den tidigare ledaren för CHP, Kemal Kılıçdaroğlu, i stället för den nuvarande ledaren Özgür Özel. Parlamentet betraktar detta avgörande som ett flagrant exempel på statlig inblandning i det största oppositionspartiets inre angelägenheter. Parlamentet fördömer dessutom gripandet den 4 april 2026 av den valda borgmästaren från oppositionen, Mustafa Bozbey, tillsammans med flera medlemmar av CHP, enligt vad som rapporterats på grundval av falska anklagelser om korruption och mutor. Parlamentet anser att denna utveckling utgör ytterligare bevis på den systemiska urholkningen av demokratisk samhällsstyrning och politisk pluralism på lokal nivå i Turkiet. Parlamentet välkomnar de nyliga besöken i Turkiet av borgmästare och företrädare för städer från EU samt ledamöter av Europeiska regionkommittén, vilka visar på deras solidaritet och stöd för de tilltalade. Parlamentet upprepar deras krav på respekt för de kommunala friheterna. Parlamentet är djupt oroat över godtagandet av det nästan 4 000 sidor långa åtalet, som utarbetats under ansvar av den ökända tidigare chefsåklagaren i Istanbul Akın Gürlek, där Ekrem İmamoğlu anklagas för att leda ett omfattande kriminellt nätverk och för att ha begått 142 brott som skulle kunna leda till upp till 2 430 års fängelse. Parlamentet välkomnar Europadomstolens viktiga beslut att godta Ekrem İmamoğlus ansökan om påstått olagligt frihetsberövande inom ramen för dess förfarande för prioriterade ärenden. Parlamentet fördömer de långvariga angreppen på Ekrem İmamoğlu, CHP:s nuvarande presidentkandidat, genom en labyrint av dussintals utredningar, överlappande rättsfall och godtyckliga administrativa beslut, inbegripet ett annat nyligt åtal för ”politiskt spionage” och det olagliga och politiskt motiverade återkallandet av hans universitetsexamen, som är en förutsättning för att han ska kunna bli Turkiets president. Parlamentet beklagar djupt Istanbuls 5:e förvaltningsdomstols beslut av den 23 januari 2026 att avslå Ekrem İmamoğlus begäran om att upphäva beslutet om återkallande. Parlamentet är djupt oroat över det stora antalet förfaranden som inletts vid Turkiets nationalförsamling för att upphäva den parlamentariska immuniteten för nuvarande parlamentsledamöter, vilket till övervägande del påverkar medlemmar av oppositionspartier. Parlamentet betonar att dessa åtgärder undergräver utsikterna till ett starkare och mer omfattande partnerskap mellan EU och Turkiet och förbättrade förbindelser överlag. Parlamentet uppmanar alla politiska aktörer i Turkiet att på allvar engagera sig i att stärka Turkiets nationalförsamling såsom pluralistisk kammare, ta itu med de utmaningar som det turkiska samhället står inför och lägga grunden för en demokratisk framtid.

14. Europaparlamentet är djupt oroat över den fortsatta försämringen av den lokala demokratin i Turkiet. Parlamentet fördömer skarpt avsättandet och gripandet av åtminstone 39 valda borgmästare från

oppositionspartier och dussintals lokala tjänstemän samt ersättandet av tretton borgmästare med förvaltare som utsetts av regeringen, ofta i samband den alltför breda och godtyckliga tillämpningen av den turkiska antiterrorlagstiftningen eller ogrundade korruptionsanklagelser. Parlamentet upprepar sin synpunkt att denna långvariga praxis att utse förvaltare är ett flagrant angrepp på de mest grundläggande principerna för lokal demokrati. De turkiska myndigheterna uppmanas kraftfullt att omedelbart upphöra med förtrycket av oppositionskommuner, inbegripet genom selektivt beslagtagande av finansiella tillgångar, och att respektera väljarnas rätt att välja sina företrädare i enlighet med rekommendationerna från Europarådets kongress för lokala och regionala myndigheter och Venedigkommissionen. Parlamentet är djupt oroat över den senaste tidens rättsliga reform som kräver att lokala myndigheter, enheter knutna till dem och kommunalt kontrollerade företag måste få presidentens godkännande innan de etablerar företag eller kooperativ eller fattar andra strategiska finansiella beslut, något som avsevärt utvidgar den centrala verkställande tillsynen över det lokala ekonomiska beslutsfattandet och ytterligare undergräver de lokala myndigheternas krympande oberoende. Parlamentet betonar att nedmonteringen av den lokala demokratin avsevärt försvagar den statliga kapaciteten, särskilt för tillhandahållandet av tjänster, krishantering (till exempel i samband med jordbävningar) och sociala tjänster för flyktingar och utsatta grupper, och därför hotar människors säkerhet.

15. Europaparlamentet fördömer trakasserierna och angreppen på försvarsadvokater på grund av deras yrkesverksamhet, vilket illustreras av det pågående fängslandet av Mehmet Pehlivan (Ekrem İmamoğlus advokat) eller det straff på elva års fängelse som nyligen utdömts mot Ramazan Demir (Selahattin Demirtaş advokat). Parlamentet anser att dessa åtgärder och andra åtgärder mot advokater utgör en oacceptabel inblandning i rätten till försvar och advokatyrket, som är ett av de grundläggande inslagen i ett fungerande rättsväsende och rättsstaten. Parlamentet välkomnar att Istanbuls 26:e domstol för grövre brott har frikänt ordföranden och tio ledamöter av styrelsen för Istanbuls advokatsamfund från terrorismrelaterade anklagelser, men betonar att detta brottmål inte borde ha inletts från början. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att införa skyddsåtgärder för advokaters oberoende, säkerhet och självbestämmande och att säkerställa att advokater och deras yrkesorganisationer inte utsätts för åtal eller andra otillbörliga påtryckningar enbart för att de utför sina lagenliga uppgifter, och därmed säkerställa att rättstillämparnas rättigheter är anpassade till Europarådets normer.

16. Europaparlamentet beklagar fortsatt djupt den förföljelse, den censur och de trakasserier av journalister och oberoende medier som nu pågår och blir allt intensivare, och att de nekas friheten att utföra sina yrkesuppgifter och informera allmänheten, vilket är avgörande

för ett fungerande demokratiskt samhälle. Parlamentet är djupt oroat över rapporter som visar att upp till 90 % av de nationella medierna nu är regeringsvänliga eller står under regeringens kontroll. Parlamentet beklagar i detta avseende djupt den turkiska regeringens övertagande av TELE1, ett av de få återstående kritiska programföretagen, som nu står under kontroll av en förvaltare, och anser detta vara ett avsiktligt angrepp på mediefriheten. Parlamentet fördömer trakasserierna mot oberoende journalister, som under 2025 utsattes för ett ökat antal gripanden och frihetsberövanden, främst i samband med anklagelser om ”medlemskap i en terroristorganisation”, ”förolämpning av presidenten” eller påstådda överträdelser av lagen om sammankomster och demonstrationer. Parlamentet följer med stor oro fallet med Deutsche Welle-reportern Alican Uludağ, som greps på grund av inlägg på sociala medier som gjorts för mer än ett år sedan, kvarhölls i ett högsäkerhetsfängelse i mer än 90 dagar och nyligen släpptes, även om anklagelserna mot honom inte har lagts ned utan rättegången mot honom kommer att återupptas i september, samt fallen med bland andra TELE1-chefredaktören Merdan Yanardağ, som för närvarande sitter fängslad på grund av anklagelser om ”spioneri”, Medyascope-reportern Furkan Karabay, som under de senaste tre åren har gripits upprepade gånger och nyligen har satts i två månaders husarrest, tv-ankaret Sedef Kabaş, som står inför ett annat rättsligt mål för sina inlägg på sociala medier, veteranjournalisten Fatih Altayli, som nyligen släpptes i avvaktan på hans överklagande av ett straff på över fyra års fängelse för befängda anklagelser om att ha hotat den turkiske presidenten fysiskt, BirGün-reportern İsmail Arı, som nyligen greps efter anklagelser om ”desinformation” på grund av sitt utredningsarbete samt den svenske journalisten Joakim Medin. Parlamentet kräver att alla journalister som orättmätigt frihetsberövats omedelbart och villkorslöst försätts på fri fot. Parlamentet beklagar djupt instrumentaliseringen av det högsta radio- och tv-rådet, som bör vara oberoende, för att ytterligare kväva oberoende medier genom finansiella sanktioner och sändningssanktioner, som till överväldigande del åläggs kritiska mediekanaler. Parlamentet beklagar djupt de flertaliga och systematiska åtgärderna mot yttrandefriheten på nätet, inbegripet återkommande begränsningar av tillgången till internet, strypning av bandbredden, sändningsförbud och blockering av konton på sociala nätverk, webbplatser och tusentals nyhetsartiklar samt begäranden om avlägsnande av innehåll i syfte att tysta journalister och vanliga medborgare, ofta med hänvisning till ”nationell säkerhet och allmän ordning”. Parlamentet fördömer de turkiska myndigheternas instrumentalisering av rättsliga bestämmelser för att begränsa journalisters arbete och utöva riktade påtryckningar på dem. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att omedelbart säkerställa skyddet av yttrandefriheten och mediefriheten och att garantera att ingen frihetsberövas endast för att fredligt ha utövat

sina grundläggande rättigheter, i linje med Turkiets internationella människorättsliga skyldigheter.

17. Europaparlamentet är fortsatt oroat över förbud mot sammankomster, ofta av ogrundade skäl, och den överdrivna användningen av våld mot fredliga demonstranter. Parlamentet betonar att dessa metoder strider mot garantierna för rätten att delta i fredliga sammankomster enligt artikel 34 i den turkiska konstitutionen och fortfarande inte lever upp till internationella människorättsnormer. Parlamentet är särskilt oroat över den inverkan som dessa kränkningar av individuella friheter har på studentrörelsen och över det faktum att brett spektrum av repressiva åtgärder, inbegripet godtyckliga frihetsberövanden, disciplinära utredningar, nedskärningar av stipendier, vräkningar från studenthem, mediecensur och fysiskt våld, verkar användas i syfte att begränsa unga människors närvaro i det offentliga rummet. Parlamentet beklagar att ett stort antal personer har frihetsberövats eller blivit föremål för rättsliga kontrollåtgärder på grund av sitt medlemskap i organisationer i det civila samhället och advokatsamfund eller sitt deltagande i demonstrationer, särskilt de demonstrationer som hölls efter gripandet och frihetsberövandet av Istanbuls borgmästare Ekrem İmamoğlu, och protester i samband med 1 maj samt rättigheter för kvinnor och hbti+-personer. Parlamentet är medvetet om att det har gjorts vissa positiva steg, däribland vissa beslut om frikännande, men uppmanar med eftertryck de turkiska myndigheterna att upprätthålla mötes- och demonstrationsfriheten utan otillbörliga begränsningar.

18. Europaparlamentet uttrycker växande oro över hur turkiska myndigheter på samhällets alla områden genomdriver en regressiv moralisk agenda som bygger på ett religiöst synsätt, vilket står i tydlig kontrast till de sekulära grundvalar som Republiken Turkiet vilar på enligt landets konstitution. Parlamentet noterar att denna tilltagande förändring, som främjas av den styrande koalitionen, kan observeras i lagstiftning, politisk diskurs, utbildning, kulturliv och medier, vilket väcker allvarliga farhågor om en urholkning av sekularism, pluralism och grundläggande friheter. Parlamentet är oroat över den turkiska regeringens beslut att väcka talan mot de 168 undertecknarna, däribland journalister, konstnärer och akademiker, av förklaringen ”Vi försvarar sekularismen tillsammans”.

19. Europaparlamentet är fortfarande djupt oroat över läget för den akademiska friheten och det institutionella oberoendet, vilket illustreras av den försämrade situationen vid Boğaziçi-universitetet sedan dess rektor utnämndes genom ett beslut av Turkiets president 2021. Parlamentet anser att denna utvidgning av förvaltarmodellen till akademiska institutioner – som har haft en tydlig negativ inverkan på det akademiska livet och institutionens resultat – är ett ytterligare fjärmande från EU:s normer för akademisk frihet, vilket

återspeglar regeringens försök att skärpa kontrollen över alla utrymmen där det kan förekomma avvikande åsikter. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att säkerställa demokratisk styrning och autonomi vid landets universitet och att sätta stopp för undertryckandet av studenterna genom begränsningar av förenings- och yttrandefriheten och av deras rätt att fullt ut och fritt delta i det akademiska livet. Parlamentet uttrycker sin oro över fallet med Bilgi-universitetet – det stängdes plötsligt ned genom presidentdekret den 22 maj 2026 och öppnade igen tre dagar senare efter betydande negativa reaktioner från allmänheten och utbredda protester från studenter och akademiker – som ännu ett exempel på hot mot akademisk frihet, mot institutionellt oberoende och på statligt ingripande inom högre utbildning.

20. Europaparlamentet är fortsatt djupt oroat över kvinnors rättigheter, särskilt över den stora omfattningen av könsrelaterat våld och det höga antalet kvinnomord i Turkiet. De turkiska myndigheterna uppmanas kraftfullt att förbättra de rättsliga ramarna och genomförandet av dem, bland annat genom att fullt ut tillämpa skyddslag nr 6284, för att effektivt bekämpa alla former av våld mot kvinnor och sedvänjan med så kallade hedersmord, tillhandahålla starkare skyddsmekanismer och sätta stopp för den ihållande strafflösheten genom att ställa förövare till svars. Parlamentet beklagar att den turkiska regeringen, trots att den förklarade 2025 som ”familjeåret”, har valt en mycket ideologisk och regressiv hållning som har riktat in sig på jämställdhet som ett hot, vilket ytterligare minskat kvinnors synlighet i det offentliga rummet, och ofta behandlat våld mot kvinnor och flickor som en privat familjeangelägenhet, vilket bidrar till strafflöshet. Parlamentet upprepar sitt starka fördömande av att Turkiet genom presidentdekret drog sig ur Istanbulkonventionen och upprepar sin uppmaning att upphäva detta beslut och ratificera det på nytt. Parlamentet är oroat över att organisationer i det civila samhället som arbetar med kvinnors rättigheter fortsätter att utsättas för allt större påtryckningar, bland annat genom systematiska administrativa trakasserier och åtal. Parlamentet uppmanar med kraft den turkiska regeringen att ta itu med den ihållande bristen på jämställdhet i det ekonomiska livet, eftersom Turkiet har en av de lägsta andelarna kvinnor på arbetsmarknaden bland OECD-länderna, samt kvinnors fortsatt låga deltagande i beslutsfattande och politikutformning.

21. Europaparlamentet fördömer fortsatt de pågående kränkningarna och bristen på skydd av hbti+-personers grundläggande rättigheter i Turkiet, inbegripet godtyckliga frihetsberövanden, den ihållande förekomsten av hatpropaganda, hatbrott, fysiska angrepp och diskriminerande retorik, samt de stereotyper och den stigmatisering på grundval av sexuell läggning och könsidentitet som fortsatt förekommer i medierna. Parlamentet beklagar djupt att de turkiska myndigheterna, i stället för att ta itu med denna fortsatta

diskriminering, till och med har intensifierat sitt förtryck genom att använda initiativet ”familjeåret” som en plattform för att specifikt rikta in sig på hbti+-personer och deras rättigheter. Parlamentet är djupt oroat över de många lagförslag som läckte ut under det senaste året och som för första gången i Republiken Turkiets historia inbegrep kriminalisering av alla uttryck för hbti+-identiteter och frivilliga sexuella handlingar mellan personer av samma kön. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att avstå från alla reformer av den turkiska strafflagen som skulle strida mot Turkiets internationella skyldigheter, inbegripet skyldigheterna enligt Europakonventionen. Parlamentet beklagar djupt att den turkiska regeringen under 2025 fortsatte att förbjuda Kuirfesten och Prideparaden i Istanbul och på andra platser, liksom många andra aktiviteter mot homofobi, samtidigt som den beviljade officiella tillstånd för hbti+-fientliga möten och demonstrationer som främjar utestängning och diskriminering. Mot bakgrund av de ökade trakasserierna mot organisationer i det civila samhället som arbetar med hbti+-frågor beklagar parlamentet djupt stängningen av den İzmirbaserade hbti+-föreningen Genç genom rättsliga åtgärder på grundval av anklagelser om ”obscenitet”, vilka i allt högre grad används för att rikta in sig på aktivister och konstnärer, däribland den turkiska popsångaren Mabel Matiz. Parlamentet välkomnar beslutet av en domstol i Ankara av den 23 februari 2026 att frikänna människorättsförsvararen och hbti+-aktivisten Enes Hocaoğulları från alla anklagelser. Parlamentet beklagar den omotiverade lagföring som han utsattes för, bland annat 35 dagars frihetsberövande före rättegång för att ha utövat sin yttrandefrihet vid en konferens i Europarådet i mars 2025.

22. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik/vice ordförande för kommissionen att, mot bakgrund av den allvarliga demokratiska tillbakagång som beskrivits ovan, överväga restriktiva åtgärder inom ramen för det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter – inbegripet frysning av tillgångar i EU – mot turkiska tjänstemän som är ansvariga för allvarliga och avsiktliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, inbegripet de tjänstemän som tar på sig rollen som förvaltare och de som utser dessa, eller mot dem som är nyckelaktörer i statens repressiva maskineri, såsom Istanbuls före detta chefsåklagare Akın Gürlek. Parlamentet är bestört över att han nyligen har befordrats till posten som justitieminister, vilket tyder på att han under hela sin karriär alltid har varit en politisk aktör som följt en politisk agenda. Parlamentet uttrycker stark solidaritet med det turkiska civilsamhället, människorättsorganisationer, kvinnoorganisationer, hbti+-organisationer, advokatsamfund och fackföreningar. Parlamentet upprepar sin åsikt att EU:s ekonomiska och tekniska stöd även i fortsättningen bör vara inriktat på dessa grupper och att det bör öka.

23. Europaparlamentet fördömer rapporterade fall av transnationellt förtryck mot turkiska medborgare utomlands, inbegripet hot, påtvingade återvändanden och missbruk av internationella samarbetsmekanismer. Parlamentet fördömer Turkiets agerande som har undergrävt den sociala sammanhållningen, säkerheten och de demokratiska processerna i EU, inbegripet inblandning i medlemsstaternas inre angelägenheter genom diasporagrupper och användningen av den statliga nyhetsbyrån Anadolu som ett propagandaorgan. Parlamentet är oroat över att den rasistiska extremiströrelsen Ülkü Ocakları, även känd som Grå vargarna, som har nära koppling till det regerande koalitionspartiet Nationella handlingspartiet (MHP), får spridning i Turkiet men även utomlands i EU:s medlemsstater. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att undersöka möjligheten att förbjuda deras sammanslutningar i EU-länderna. Parlamentet fördömer de turkiska myndigheternas politik bestående i att ge politiskt, ekonomiskt, medialt och logistiskt stöd till rörelser, nätverk, föreningar, välgörenhetsorganisationer och utbildningsorgan med anknytning till Muslimska brödraskapet som är verksamma på flera EU-medlemsstaters territorium och även i EU:s grannskap, vilket gör det möjligt för dem att bedriva verksamhet som inbegriper ideologiskt inflytande, finansiering och rekrytering. Parlamentet uppmanar Turkiet att upphöra med alla former av stöd till dessa organisationer.

24. Europaparlamentet uttrycker sin djupa oro över bristen på framsteg när det gäller den svåra situationen i turkiska fängelser på grund av kraftig överbeläggning och undermåliga levnadsförhållanden, med rapporter, bland annat från Europarådet, om utbredd tortyr och misshandel och om kraftigt begränsad möjlighet att få grundläggande behov såsom hygien och hälso- och sjukvård samt information tillgodosedda. Parlamentet noterar rapporter om att gravida kvinnor hålls frihetsberövade före rättegång, inbegripet fall av förlossningar i häkte. Parlamentet uppmanar med kraft Turkiet att prioritera icke frihetsberövande åtgärder för gravida kvinnor och säkerställa ett fullständigt genomförande av FN:s Bangkokregler om kvinnliga fångar. Parlamentet är särskilt oroat över fängelseförhållandena för minderåriga, äldre och allvarligt sjuka fångar, som enligt uppgift inte är förenliga med de normer som fastställts av Europarådets kommitté till förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Parlamentet noterar den senaste tidens rättsliga reformer av fängelselagen, som har banat väg för tidig eller villkorlig frigivning av tusentals fångar. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att undvika ett diskriminerande genomförande av dessa reformer på politiska grunder och att prioritera frigivningen av sårbara interner, däribland äldre, sjuka, personer med funktionsnedsättning och mödrar med barn. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att reformera sin fängelsepolitik för att ta itu med de otillräckliga rättsliga garantierna för förhindrande av tortyr och misshandel och att förbättra uppföljningen av fall där

förekomsten av tortyr, misshandel och övergrepp anmälts. Parlamentet är oroat över rapporterna från lokala människorättsorganisationer som varnar för en förnyad ökning av påtvingade försvinnanden sedan 2016.

25. Europaparlamentet lovordar de turkiska myndigheterna och politiska partierna för deras insatser inom ramen för det pågående initiativet ”Ett terroristfritt Turkiet”, som har banat väg för betydande genombrott såsom den aviserade upplösningen av terroristorganisationen Kurdistans arbetarparti (PKK). Parlamentet beklagar dock bristen på snabba och beslutsamma åtgärder från den turkiska regeringens sida, vars förhalande taktik och inställning till nästa steg i processen har gjort den mer bräcklig och sårbar för utvecklingen i omvärlden, samtidigt som det skapats utrymme för ytterligare polarisering. Parlamentet understryker behovet av att förhindra att en extensiv tillämpning av lagstiftningen mot terrorism används för att begränsa legitim politisk verksamhet, fredligt motstånd, det civila samhällets arbete och oberoende medier. Parlamentet beklagar djupt att initiativet åtföljs av en atmosfär av förtryck och inskränkningar av demokratiskt valda lokalstyren. Parlamentet beklagar det fortsatta politiska förtryck, de rättsliga trakasserier och de begränsningar av de kulturella och språkliga rättigheterna som drabbar kurdiska medborgare och som undergräver de demokratiska principerna och den sociala sammanhållningen. Parlamentet noterar slutrapporten från kommissionen för nationell solidaritet, brödraskap och demokrati, som inrättats inom Turkiets nationalförsamling. Parlamentet uttrycker sin förhoppning om att processen kommer att fortsätta, med en framträdande roll för det turkiska parlamentet, till dess den resulterar i en fredlig och hållbar lösning på de politiska, sociala, demokratiska och säkerhetsrelaterade dimensionerna av den kurdiska frågan och i ett genomförande av lagstiftningsreformer vad gäller kurdiska rättigheter, som leder till försoning mellan de olika grupperna i det turkiska samhället. Parlamentet betonar att denna process bör ses som ett tillfälle att ta itu med långvariga människorättsproblem och stärka de demokratiska institutionerna. Parlamentet uppmuntrar alla berörda parter, särskilt den turkiska regeringen, att fullt ut ta till vara denna process för att främja reformer och stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna genom att anpassa lagstiftning om terrorismbekämpning, som fortsatt är ett viktigt område för samarbete med EU, och annan lagstiftning och genomförandet av denna till EU:s och Europarådets människorättsnormer och lämna den säkerhetsdrivna strategi som har varit förhärskande under det senaste årtiondet bakom sig. Parlamentet anser att det finns motsägelsefulla och oroande tecken i den senaste tidens utveckling, såsom den fortsatta tillämpningen av förvaltarsystemet eller de nya fällande domarna mot Selahattin Demirtaş, hans advokat Ramazan Demir och borgmästaren i Istanbuls Esenyurt-distrikt Ahmet Özer, som har dömts till över sex års fängelse anklagad för ”medlemskap i en terroristorganisation”

för sin roll i en informell politisk allians mellan sitt parti CHP och DEM-partiet i 2024 års lokalval.

26. Europaparlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att inrätta en institutionell ram som en integrerad del en varaktig fredsprocess för att ta itu med påtvingade försvinnanden, tvångsförflyttningar och andra allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna som är en följd av årtionden av konflikter omkring den kurdiska frågan. Parlamentet uppmanar bestämt till att inrätta pluralistiska övervakningsmekanismer och att på ett meningsfullt sätt inkludera människorättsorganisationer och aktörer i det civila samhället, bland annat i genomförandet av rekommendationerna från kommissionen för nationell solidaritet, brödraskap och demokrati.

27. Europaparlamentet erkänner att Turkiet generellt sett ger tillräckliga rättsliga garantier för religions- och trosfrihet och att rätten till fri religionsutövning generellt sett respekteras i landet. Parlamentet uppmanar eftertryckligen de turkiska myndigheterna att åtgärda de brister som kvarstår när det gäller skyddet av de rättigheter som tillkommer etniska och religiösa minoriteter, i synnerhet vad gäller deras ställning som juridisk person, otillräckligt skydd och främjande av minoritetsspråk, begränsad tillgång till skolstöd, begränsningar i fråga om utbildning, utnämning och succession av präster, begränsad tillgång till medier och annonsering på minoritetsspråk samt ihållande komplikationer i utövandet av äganderätten. Parlamentet uppmanar Turkiet att genomföra Venedigkommissionens rekommendationer, Europarådets resolutioner och alla relevanta domar från Europadomstolen i detta avseende, inbegripet när det gäller den grekisk-ortodoxa befolkningen på öarna Gökçeada (Imbros) and Bozcaada (Tenedos). Parlamentet noterar med oro att företrädare för olika trosinriktningar, däribland icke-muslimska och alevitiska samfund, fortsätter att stöta på byråkratiska hinder när de försöker registrera gudstjänstlokaler. Parlamentet uppmanar Turkiet att anta den sedan länge emotsedda förordningen om val av styrelseledamöter i icke-muslimska minoriteters stiftelser som kontrollerar lokala sjukhus. Parlamentet upprepar sin uppmaning till Turkiet att respektera den betydelse som det ekumeniska patriarkatet har för ortodoxa kristna över hela världen och att erkänna dess ställning som juridisk person och den offentliga användningen av den kyrkliga titeln ekumenisk patriark, i enlighet med relevanta rekommendationer från Venedigkommissionen. Parlamentet uppmanar Turkiet att fullt ut respektera och skydda det särskilt stora universella värdet av Hagia Sofia och Choramuseet, som är uppförda på Unescos världsarvslista. Parlamentet noterar med oro att Turkiet fortfarande inte har genomfört två beslut av Unescos världsarvskommitté från 2021 och 2023 om landets skyldigheter att vidta särskilda åtgärder för att skydda dessa monument. Parlamentet beklagar djupt det bristande skyddet av klostret Panagia Soumela, som har föreslagits för uppförande på Unescos världsarvslista. Parlamentet uttrycker

allvarlig oro över vandalismen och förstörelsen av minoriteters gudstjänstlokaler. Parlamentet fördömer skarpt de fortsatta hatangreppen mot de alevitiska, kristna och judiska minoriteterna. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att effektivt utreda och lagföra personer som är ansvariga för hatbrott, inbegripet hatpropaganda, och alla former av diskriminering mot minoriteter, och att säkerställa att medietillsynsmyndigheterna tillämpar standarder mot uppvigling och hatpropaganda, inbegripet mot religiösa samfund, särskilt de alevitiska, kristna och judiska samfunden. Parlamentet välkomnar det planerade återöppnandet av Halkiseminariet, som har varit stängt sedan 1971, som ett viktigt positivt steg i erkännandet av religiösa rättigheter och minoriteters rättigheter och begär att alla hinder för att det ska kunna fungera undanröjs. Parlamentet beklagar djupt tillämpningen under de senaste åren av administrativa åtgärder, såsom koderna N-82 och G-87, mot hundratals utländska kristna pastorer, missionärer och deras familjemedlemmar, som pekar ut dem som nationella säkerhetshot utan bevis, rättegång eller effektiva rättsmedel, vilket har lett till att de har utvisats ur Turkiet eller nekats återinresa till landet. Parlamentet uppmanar med kraft den turkiska regeringen att vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa fullständig religionsfrihet och icke-diskriminering inom FN-ramen och i enlighet med EU:s regelverk och principer. Parlamentet uppmanar Turkiet att avstå från alla uttalanden eller åtgärder som skulle kunna tolkas som inblandning i EU-medlemsstaternas inre angelägenheter rörande situationen för den muslimska minoriteten i Thrakien, mot bakgrund av relevanta domar från Europadomstolen.

Socioekonomiska reformer och hållbarhetsreformer

28. Europaparlamentet välkomnar de turkiska myndigheternas pågående makroekonomiska stabiliserings- och reformprogram och deras åtagande att minska inflationen och samtidigt skydda tillväxten, vilket har minskat inflationen och ökat förtroendet för den turkiska liran, vilket också framgår av IMF:s senaste artikel IV-konsultationer i Turkiet. Parlamentet noterar att den ekonomiska situationen trots dessa insatser fortfarande är bräcklig och instabil och att resultaten av den oortodoxa penningpolitiken fortfarande påverkar levnadskostnaderna. Parlamentet noterar att eftersom en stram penningpolitik och en försiktig finanspolitik kommer att krävas för att fortsätta på denna väg bör åtgärder vidtas för att skydda de mest utsatta, särskilt pensionärerna.

29. Europaparlamentet konstaterar att den fortsatta urholkningen av rättsstaten och rättssäkerheten oundvikligen kommer att inverka negativt på investerarnas förtroende och ekonomin. Parlamentet betonar att hållbar ekonomisk utveckling kräver starka demokratiska institutioner, rättsstatlighet, rättssäkerhet och respekt för de grundläggande rättigheterna. Parlamentet framhåller de enorma ekonomiska konsekvenser som olagliga åtgärder från

myndigheternas sida kan få, vilket illustreras av gripandet av Istanbuls borgmästare i mars 2025, som utlöste finansiell oro och stora kapitalutflöden, vilket tvingade de berörda myndigheterna att vidta extraordinära åtgärder för att hejda lirans fall, återställa investerarnas förtroende och bevara den finansiella stabiliteten, på bekostnad av en betydande minskning av de officiella reserverna. Parlamentet är oroat över den omfattande användningen av de extraordinära befogenheter som beviljats insättningsgarantifonden (TMSF), som har tagit över och utsett förvaltare för hundratals privata företag, inbegripet stora konglomerat och medieföretag såsom TELE1, vilket gjort TMSF till en av landets största företagsaktörer. Parlamentet noterar att utflyttningen av begåvade människor från Turkiet på grund av farhågor rörande rättsstaten och de grundläggande friheterna kan innebära ytterligare negativ inverkan på den ekonomiska och sociala situationen.

30. Europaparlamentet är medvetet om att den turkiska regeringen nyligen gjort en betydande upptäckt av stora reserver av sällsynta jordartsmetaller i Eskişehirprovinsen, något som skulle kunna göra Turkiet till en viktig aktör på en strategisk global marknad. Parlamentet betonar att denna upptäckt har potential att bidra till diversifiering och motståndskraft i de globala leveranskedjorna för sällsynta jordartsmetaller samt de stora utmaningar som fyndigheterna medför, bland annat i fråga om tillgång till avancerad teknik för utvinning och bearbetning och behovet av att säkerställa höga standarder för miljöskydd och hållbar resursförvaltning.

31. Europaparlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att fullgöra Turkiets internationella skyldigheter när det gäller bekämpning av korruption, i synnerhet FN:s konvention mot korruption och Europarådets relevanta konventioner, och att säkerställa en effektiv uppföljning av de rekommendationer som utfärdats av Greco, bland annat genom att anta nödvändig lagstiftning, som är ett av de återstående riktmärkena för viseringsliberaliseringen. Parlamentet betonar behovet av att förbättra integriteten i offentliga upphandlingsförfaranden, finansiering av politiska partier, rättsväsendet, den offentliga förvaltningen samt byggsektorn, vilka fortfarande är särskilt sårbara för korruption. Parlamentet beklagar djupt att de fall av korruption på hög nivå som myndigheterna nyligen inlett enbart har riktats mot borgmästare från oppositionen och oppositionsledda kommuner, vilket ytterligare minskar förtroendet för myndigheternas effektivitet och verkliga vilja att bekämpa korruption. Parlamentet uppmanar med kraft de turkiska myndigheterna att säkerställa opartiskhet och transparens i sina insatser mot korruption. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att stärka kampen mot varumärkesförfalskning och att återupprätta ramen för äganderätt i enlighet med internationella normer.

32. Europaparlamentet välkomnar att Turkiet ströks från den grå listan från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) i juni 2024, efter betydande framsteg med att förbättra landets system för bekämpning av penningtvätt och av terrorismfinansiering. Parlamentet uppmanar Turkiet att anpassa sig närmare till EU:s regelverk och FATF:s rekommendationer för att ytterligare stärka sin ram för bekämpning av penningtvätt och av terrorismfinansiering, bland annat när det gäller överföringars spårbarhet samt förhindrande av missbruk av nya betalningskanaler och kanaler för kryptotillgångar för olaglig finansiering.

33. Europaparlamentet påpekar att ett antal kritiska utmaningar på arbetsmarknaden fortfarande kvarstår, såsom informell sysselsättning, löneklyftan mellan könen och inkomstskillnader. Parlamentet är fortsatt oroat över den låga kollektivförhandlingstäckningen och de allvarliga hindren för facklig organisation inom den privata sektorn. Parlamentet anser att det krävs ytterligare insatser för att stärka mekanismerna för social dialog och hantera nya utmaningar på arbetsmiljöområdet. Parlamentet påminner om att fackföreningsfrihet och social dialog är helt avgörande för utvecklingen och välståndet i ett pluralistiskt samhälle. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att undanröja hinder som begränsar rätten till facklig organisation och kollektivförhandlingar, genom att på ett effektivt sätt använda mekanismer för social dialog, och att erkänna offentliganställdas rätt att strejka. Parlamentet beklagar djupt att fackföreningsmedlemmar i Turkiet upprepade gånger frihetsberövas enbart på grund av att de utför sina uppgifter. Parlamentet fördömer i detta avseende det nyliga frihetsberövandet av ordföranden för textilfackföreningen BİRTEK-SEN Mehmet Türkmen den 15 mars 2026, och noterar att han också satt fängslad i över en månad 2025. Parlamentet kräver att han omedelbart friges och att de rättsliga trakasserierna mot honom upphör.

34. Europaparlamentet noterar Turkiets nya klimatlag från 2025, som trädde i kraft i juli 2025, och konstaterar med tillfredsställelse att man infört ett system för handel med utsläppsrätter, men att vissa förbättringar fortfarande behöver göras, bland annat när det gäller tak för certifikat. Parlamentet beklagar djupt att Turkiet fortfarande uppvisar mycket svaga resultat när det gäller begränsning av klimatförändringar, och uppmanar Ankara att utarbeta en trovärdig rättslig ram för utsläppsminskning. Parlamentet betonar att energi- och naturresursministeriets plan för att bibehålla subventioner för inhemsk kolproduktion och koldioxidintensiv elproduktion bromsar framstegen i utbyggnaden av förnybara energikällor. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att, även med tanke på att den kommer att stå värd för FN:s 31:a klimatkonferens 2026, besluta om en väg för utfasning av kol och tidigarelägga kulmineringen av landets koldioxidutsläpp, för närvarande fastställd till 2038. Parlamentet uppmanar EU och de turkiska myndigheterna att

fördjupa och prioritera samarbetet kring den gröna given, särskilt koldioxidprissättning inom ramen för mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen, ta itu med konsekvenserna för turkiska exportörer och att stödja finansiering av utfasning av fossila bränslen i industrin och nätmodernisering samt politik för en rättvis omställning.

35. Europaparlamentet uttrycker oro över djurskyddet vid transporter från och genom Republiken Turkiet. Parlamentet vill se efterlevnad av internationella standarder och förebyggande av värmebelastning och hög djurtäthet. Parlamentet fördömer dödandet och misshandeln av herrelösa hundar och katter. Parlamentet efterlyser populationskontroll i linje med internationella standarder.

Regionalt samarbete och goda grannförbindelser

36. Europaparlamentet fortsätter att lovorda Turkiet för att landet tagit emot omkring 2,7 miljoner flyktingar, däribland 2,3 miljoner syrier inom ramen för tillfälligt skydd i januari 2026. Parlamentet noterar att den irreguljära migrationen längs gränsen mellan Turkiet och EU minskade med ungefär en fjärdedel i absoluta tal, enligt Frontex rapportering från januari 2025. Parlamentet framhåller på nytt vikten av Turkiets samarbete för en effektiv och ordnad hantering av migrationsströmmarna. Parlamentet noterar vidare att EU sedan 2011 har bidragit med nästan 12,5 miljarder euro för att hjälpa Turkiet att stödja flyktingar och värdsamhällen. Parlamentet stöder fortsatt EU-finansiering för att upprätthålla hälso- och sjukvård, utbildning, skydd och integration för flyktingar i Turkiet. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att upprätthålla och, där så är möjligt, utöka det ekonomiska stödet till det humanitära området och skyddsområdet i Turkiet och öka insatserna för att stödja turkiska organisationer i det civila samhället och flyktingledda organisationer.

37. Europaparlamentet uttrycker oro över det försämrade skyddet för syriska flyktingar i Turkiet, bland annat att man upphävt sjukförsäkringar, stängt flyktingläger utan att erbjuda några lämpliga alternativ och minskningen av tjänster som tillhandahålls av internationella icke-statliga organisationer och FN. Parlamentet är fortfarande oroat över situationen för minoritetsgrupper, flyktingar och migranter som fortsatte att utsättas för diskriminering, våld och påtvingade återvändanden under 2025. Parlamentet betonar att Turkiet måste fortsätta att skydda syriska flyktingar tills villkoren för deras återvändande är uppfyllda. Parlamentet uppmanar de turkiska myndigheterna att återinföra rekognosceringsbesök eller motsvarande mekanismer som möjliggör välgrundade återvändandebeslut. Parlamentet noterar med oro att det finns trovärdiga rapporter som avslöjar allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna vid EU-finansierade förvarsanläggningar i Turkiet, och uppmanar kommissionen att inleda en transparent och

oberoende utredning av frågan. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa största möjliga transparens och exakthet i tilldelningen av medel och se till att EU-finansierade projekt, särskilt de som rör förvarsanläggningar och gränskontroll, uppfyller alla relevanta människorättsnormer. Parlamentet uppmanar Turkiet att säkerställa ett fullständigt och icke-diskriminerande genomförande av uttalandet från EU och Turkiet 2016 och återtagandeavtalet mellan EU och Turkiet gentemot alla medlemsstater. Parlamentet betonar dock att migranternas utsatthet inte får utnyttjas för politiska ändamål mot EU eller dess medlemsstater. Parlamentet uppmanar med eftertryck Turkiet att fortsätta sitt samarbete i god tro med samtliga EU-medlemsstater på migrationsområdet och se till att man sänder en tydlig signal till människosmugglare för att motverka ytterligare irreguljära migrationsströmmar.

38. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till Turkiet att arbeta för ett konstruktivt, och inte påstridigt eller aggressivt, uppträdande i sitt grannskap. Parlamentet välkomnar den fortsatta dialogen mellan Grekland och Turkiet, inklusive högnivåmöten såsom toppmötet mellan premiärminister Mitsotakis och president Erdoğan i februari 2026, vilket kan främja en konstruktiv miljö och ytterligare nedtrappning i östra Medelhavsområdet och är av största vikt mot bakgrund av den farliga upptrappningen av konflikter i regionen i stort. Parlamentet framhåller återigen sitt starka intresse för stabilitet och säkerhet i regionen och uppmuntrar alla parter att göra ytterligare framsteg inom dialog och samarbete på detta område, i syfte att lösa alla pågående tvister och meningsskiljaktigheter inom ramen för internationell rätt. Parlamentet uttrycker djup oro över att Turkiet fortsätter att upprätthålla ett formellt krigshot (*casus belli*) mot Grekland, vilket är otänkbart bland allierade och goda grannar, för det fall att Grekland skulle utöva sin lagstadgade rätt att utvidga sina territorialvatten upp till tolv sjömil i Egeiska havet, i enlighet med artikel 3 i Förenta nationernas havsrättskonvention. Parlamentet beklagar djupt att Turkiet fortsätter att kränka EU-medlemsstaters, såsom Greklands och Republiken Cyperns, suveränitet och suveräna rättigheter, bland annat genom att främja doktrinen om ”det blå hemlandet”, den betydande ökningen av antalet kränkningar av de grekiska territorialvattnen och det grekiska luftrummet jämfört med 2024 – även om det senare fortfarande ligger på relativt låga nivåer –, den politiska instrumentaliseringen av Navtexsystemet, kränkningen av Greklands kontinentalsockelzon och exklusiva ekonomiska zon genom att hindra framstegen med projekt för EU:s konnektivitet, såsom Great Sea Interconnector och EastMed-rörledningen, som har utsetts till ett EU-projekt av gemensamt intresse, avvisandet av offentliggörandet av den grekiska havsplaneringen offentliggjord i

enlighet med direktivet om havsplanering[6] och offentliggörandet av en turkisk havsplanering som omfattar områden under grekisk suveränitet och jurisdiktion, invändningen mot Greklands inrättande av en marin naturpark i Egeiska havet helt och hållet inom grekiskt territorialvatten och tillkännagivandet i augusti 2025 om inrättandet av två turkiska marina naturparker som sträcker sig in på områden under grekisk jurisdiktion, eller den betydande ökningen av turkiska fartygs olagliga fiskeverksamhet i grekiskt territorialvatten sedan 2024. Parlamentet uttrycker sin djupa oro över det lagförslag som utarbetats av Ankara University National Center for the Sea and Maritime Law (DEHUKAM) och som skulle kodifiera doktrinen om ”det blå hemlandet” och kan stå i direkt strid med etablerad internationell rätt. Parlamentet upprepar sin uppmaning till Turkiet att fullt ut respektera alla EU-medlemsstaters suveränitet över sitt territorialhav och luftrum samt deras suveräna rätt i enlighet med EU-rätten och internationell rätt, inbegripet Unclos, och rätten att avgränsa kontinentalsockelzoner och exklusiva ekonomiska zoner samt rätten att utforska och utnyttja sina naturresurser. Parlamentet uppmanar i detta avseende Turkiet att inte gå vidare med antagandet av någon lag som kan strida mot dessa principer. Parlamentet upprepar sin åsikt att samförståndsavtalet mellan Turkiet och Libyen om avgränsning av de marina jurisdiktionsområdena i Medelhavsområdet inkräktar på tredjeländers suveräna rättigheter, inte är förenligt med havsrätten och inte kan medföra några rättsliga konsekvenser för tredjeländer.

39. Europaparlamentet bekräftar på nytt med eftertryck sin ståndpunkt att den enda lösningen på Cypernproblemet är en rättvis, övergripande, genomförbar och demokratisk lösning inom den överenskomna FN-ramen, på grundval av en federation med två folkgrupper och två zoner med en enda internationell juridisk personlighet, en enda suveränitet, ett enda medborgarskap och politisk jämbördighet, i enlighet med vad som anges i relevanta resolutioner från FN:s säkerhetsråd, de överenskomna konvergensområdena och FN:s generalsekreterares ramverk samt i överensstämmelse med internationell rätt och de principer och värden som EU bygger på. Parlamentet manar med kraft till ett återupptagande av förhandlingarna om Cyperns återförening under FN:s generalsekreterares överinseende så snart som möjligt, från den punkt där de avbröts i Crans-Montana 2017. Parlamentet uppmanar Turkiet att överge det oacceptabla förslaget om en tvåstatslösning i Cypern och att återgå till den överenskomna grunden för en lösning och FN-ramen.

40. Europaparlamentet välkomnar de åtgärder som FN:s generalsekreterare vidtagit för att återuppta de omfattande

---

6 Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/89/EU av den 23 juli 2014 om upprättandet av en ram för havsplanering (EUT L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj).

förhandlingarna om en lösning, inbegripet utnämningen av ett personligt sändebud för Cypern. Parlamentet uppmanar kommissionen att snabbt utnämna ett nytt särskilt sändebud för Cypern. Parlamentet välkomnar de två informella möten i ett bredare format som hölls under överinseende av FN:s generalsekreterare i Genève i mars 2025 och i New York i juli 2025 och de olika mötena på Cypern mellan president Nikos Christodoulides och ledaren för den turkcypriotiska befolkningsgruppen Tufan Erhürman, inbegripet mötet i december 2025 där det i ett gemensamt betonades att ”det verkliga målet är att lösa Cypernproblemet med politisk jämbördighet i enlighet med beskrivningen i FN:s säkerhetsråds resolutioner”. Parlamentet välkomnar vidare båda sidors ståndpunkt, som bygger vidare på det faktum att det finns en ny ledare för den turkcypriotiska befolkningsgruppen, vilket har bidragit till ett förnyat hopp om att skapa en gynnsam miljö för ett återupptagande av förhandlingarna om en lösning. Parlamentet välkomnar varmt överenskommelsen om ytterligare förtroendeskapande åtgärder som ett positivt och relevant steg och uppmuntrar genomförandet av dem. Parlamentet ser mycket positivt på fortsatt kontakt mellan båda sidor under överinseende av FN:s generalsekreterare och det arbete som utförts av hans personliga sändebud för Cypern. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att kraftfullt stödja en fortsättning på denna dialog och att vara redo att på alla sätt bidra med sitt stöd för att denna process ska bli framgångsrik. Parlamentet uppmuntrar alla parter att utnyttja denna dynamik för att gå vidare mot ett återupptagande av förhandlingarna och att inte gå miste om detta tillfälle.

41. Europaparlamentet uppmanar Turkiet att respektera buffertzonens status och mandatet för UNFICYP och att upphäva alla ensidiga handlingar och kränkningar inom och i närheten av buffertzonen och att avhålla sig från ytterligare sådana handlingar och provokationer, inbegripet trakasserier och hotelser riktade mot lantbrukare. Parlamentet upprepar sitt krav på samarbete mellan Republiken Cypern, Turkiet, Storbritannien och FN för att genomföra konkreta åtgärder för en demilitarisering av buffertzonen och förbättra säkerheten på ön för att minska spänningarna och bidra till en gynnsam miljö för ett återupptagande av de FN-ledda förhandlingarna. Parlamentet uppmanar Turkiet att dra sig tillbaka från Strovilia och att underlätta ett fullständigt genomförande av Pylaöverenskommelsen. Parlamentet uppmanar vidare Turkiet att dra tillbaka sina trupper från Cypern och avhålla sig från alla ensidiga åtgärder som skulle befästa en permanent delning av ön och från åtgärder som ändrar den demografiska balansen. Parlamentet fördömer skarpt Turkiets försök att uppgradera separatistenhetens status i det ockuperade Cypern, bland annat via organisationen av turkiska stater och Islamiska samarbetsorganisationen, och uppmanar alla stater att respektera Cyperns suveränitet i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolutioner. Parlamentet fördömer Turkiets pågående insatser för att ”öppna” och låta Varosha bosättas av andra

människor än dess rättmätiga invånare i strid med FN:s säkerhetsråds resolutioner. Parlamentet uppmanar Turkiet att upphäva sina olagliga handlingar och att överföra Varoshaområdet till dess rättmätiga invånare under FN:s tillfälliga förvaltning i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolutioner 550(1984) och 789(1992). Parlamentet beklagar djupt varje ansträngning att förvandla Varosha till en attraktion för ”mörk turism” som sensationaliserar tragiska händelser och kränker de rättmätiga invånarnas värdighet och rättigheter. Parlamentet fördömer det fortsatta besittningstagandet samt den fortsatta försäljningen och olagliga utvecklingen av egendomar som tillhör grekcyprioter i de ockuperade områdena. Parlamentet är fortsatt djupt oroat över de restriktioner och hinder för utbildning och religionsutövning som grekcyprioterna i enklaverna ställs inför. Parlamentet uppmanar Turkiet att intensifiera sitt samarbete med Europarådet och dess relevanta organ och institutioner, att ta fasta på deras viktigaste rekommendationer, att fullt ut genomföra den Europakonventionen med avseende på respekten för religionsfriheten, åsikts- och yttrandefriheten samt rätten till tillträde och religionsutövning, inbegripet rätten att genomföra religiösa ceremonier och åtnjuta kulturarvet, och att stoppa den avsiktliga förstörelsen av det kulturella och religiösa arvet. Parlamentet lovordar det arbete som utförs av den tekniska kommittén för kulturarvsfrågor, som består av representanter för båda befolkningsgrupperna, för att restaurera många av de berörda monumenten. Parlamentet beklagar Turkiets fortsatta vägran att följa internationell lagstiftning för civil luftfart och upprätta en kommunikationskanal mellan flygtrafikledningscentraler i Turkiet och Republiken Cypern, vilket medför verkliga säkerhetsrisker och faror, såsom påpekats av Europeiska byrån för luftfartssäkerhet och International Federation of Air Line Pilots’ Associations. Parlamentet upprepar sin uppmaning till Turkiet att fullgöra sin skyldighet att fullt ut och på ett icke-diskriminerande sätt genomföra tilläggsprotokollet till Ankaraavtalet gentemot alla medlemsstater, inbegripet Republiken Cypern, och att fullgöra de skyldigheter som landet åtagit sig gentemot EU i enlighet med förhandlingsramen från oktober 2005.

42. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till Turkiet att ge den turkcypriotiska befolkningsgruppen utrymme att agera i enlighet med sin roll som legitim befolkningsgrupp på ön, en rättighet som garanteras i Republiken Cyperns konstitution. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att öka sina ansträngningar för att samarbeta med den turkcypriotiska befolkningsgruppen, i syfte att underlätta en lösning på Cypernproblemet, och påminner om att Cyperns plats är i Europeiska unionen. Parlamentet uppmanar alla berörda parter att uppvisa mer mod i förhållningssättet för att föra befolkningsgrupperna samman. Parlamentet betonar att EU:s regelverk måste genomföras på hela ön efter en övergripande lösning på Cypernproblemet. Parlamentet noterar årsrapporten om Cypern från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och

FN:s generalsekreterare. Parlamentet är fortsatt oroat över begränsningarna av yttrandefriheten och mediefriheten, inbegripet våld eller hot om våld mot turkcypriotiska människorättsaktivister och särskilt journalister som har kritiserat Turkiets inflytande, såsom den turkcypriotiske journalisten Şener Levent och ordföranden för det turkcypriotiska journalistförbundet Ali Kişmir. Parlamentet noterar det betydande arbete som utförts av kommittén för saknade personer på Cypern, och uppmanar till bättre tillträde till militära zoner som ockuperas av den turkiska armén, åtkomst till dess militära arkiv och information om förflyttningen av kvarlevor till nya begravningsplatser.

43. Europaparlamentet betonar vikten av att stärka samarbetet mellan EU och Turkiet om regionala säkerhetsfrågor, särskilt mot bakgrund av det föränderliga geopolitiska landskapet. Parlamentet bekräftar i detta sammanhang Turkiets strategiska och geopolitiska betydelse, också som Natoallierad, och landets ökande närvaro och inflytande samt medlande och underlättande roll på områden som är avgörande för den internationella säkerheten och EU:s strategiska intressen, såsom Svartahavsregionen, inbegripet Ukraina, Sydkaukasien och Mellanöstern, samt på andra relevanta samarbetsområden, såsom migrationshantering, terrorismbekämpning och energisäkerhet. Parlamentet erkänner att Turkiet fortsätter att aktivt delta i och bidra väsentligt till EU:s krishanteringsuppdrag och krishanteringsinsatser. Parlamentet betonar att det pragmatiska samarbetet med Turkiet inom säkerhet och försvar kan stärkas där det tjänar gemensamma strategiska intressen. Parlamentet är emellertid fortfarande oroat över att Turkiet fortsätter att utesluta en medlemsstat från samarbetet med Nato. Parlamentet uppmanar Turkiet att avstå från att använda sitt Natomedlemskap för att blockera samarbetet mellan EU och Nato.

44. Europaparlamentet beklagar Turkiets låga grad av anpassning till EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp), som har minskat från 6 % 2024 till en rekordlåg nivå på 4 % 2025. Parlamentet konstaterar dock att denna indikator, som bygger enbart på statistik om anpassningen till uttalandena från den höga representanten/vice ordföranden och rådets beslut om sanktioner, kanske inte fångar upp alla nivåer av engagemang och dialog inom ramen för samarbetet på det utrikes- och säkerhetspolitiska området. Parlamentet välkomnar i detta avseende den nyligen ökade dialogen med EU och det aktiva deltagandet i och betydande bidraget till EU:s krishanteringsuppdrag och krishanteringsinsatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. Parlamentet noterar de turkiska myndigheternas alltmer västfientliga hållning. Parlamentet uttrycker oro över de konsekvenser detta kan få för EU:s intressen på västra Balkan och i Svartahavsregionen, Sydkaukasien, Medelhavsområdet och Mellanöstern. Parlamentet anser dock att det i det nuvarande geopolitiska landskapet är viktigt att utforska möjligheterna till samarbete med Turkiet inom ramen för

nuvarande och framtida EU-politik på säkerhets- och försvarsområdet. Parlamentet uppmanar dock med kraft de turkiska myndigheterna att snarast ta itu med den extremt låga nivån av anpassning till Gusp och att undanröja andra centrala hinder för säkerställande av det nödvändiga förtroendet mellan partner och allierade, såsom att upprätthålla ett krigshot (*casus belli*) mot en EU-medlemsstat, ifrågasätta andra staters suveränitet eller behålla det rysktillverkade luftförsvarssystemet S-400. Parlamentet noterar med oro att Turkiet har ansökt om att bli medlem i Briks+ medan landet för närvarande har ställning som partnerland och överväger detsamma för Shanghai Cooperation Organisation. Parlamentet uttrycker allvarlig oro över den grundläggande oförenligheten mellan Turkiets potentiellt fullvärdiga medlemskap i Briks+ och EU-anslutningsprocessen. Parlamentet understryker att ett sådant engagemang, som återspeglar en icke-liberal modell för global och regional styrning, skulle kunna komplicera insatserna för ett mer omfattande partnerskap mellan EU och Turkiet.

45. Europaparlamentet erkänner, när det gäller Rysslands anfallskrig mot Ukraina, Turkiets insatser vad beträffar dess underlättande och potentiella medlande roll, som understöds av landets värdskap för flera direkta samtal mellan båda parter i Istanbul, och genom tillhandahållandet av militärt, diplomatiskt och humanitärt bistånd till Ukraina, inbegripet försvarsutrustning, vilket har bidragit till Ukrainas försvarsinsatser. Parlamentet erkänner att Turkiet traditionellt har upprätthållit en ståndpunkt enligt vilken landet inte stöder sanktioner som antagits utanför FN-ramen. Parlamentet beklagar dock fortfarande att Turkiet inte anpassar sig till EU:s restriktiva åtgärder mot Ryssland, men välkomnar de åtgärder som landet har vidtagit för att förhindra kringgående av sanktioner via turkiskt territorium, såsom att förhindra återexport av gemensamt högprioriterade produkter, vilket har genererat vissa resultat, och uppmanar till anpassning till EU:s sanktionsram mot Ryssland. Parlamentet uppmanar med kraft de turkiska myndigheterna att öka sina ansträngningar för att upptäcka och förhindra kringgående av restriktiva åtgärder, särskilt när det gäller avancerad teknik som används för militära ändamål av Ryssland, för att förhindra falsk transitering av dessa varor till Ryssland via Centralasien, för att utvidga dessa åtgärder till andra ekonomiskt kritiska varor, för att minska användningen av energiresurser med ursprung i Ryssland och för att ta itu med riskerna med Rysslands skuggflotta när det gäller sjösäkerhet och miljömässig säkerhet. Parlamentet uttrycker dessutom oro över att Turkiet inte har begränsat de ryska statskontrollerade mediernas verksamhet mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Parlamentet noterar den utbredda förekomsten i det turkiska informationsutrymmet av proryska narrativ och desinformation med koppling till Ryssland, särskilt i fråga om Ukraina, Nato och energitrygghet. Parlamentet uppmanar Turkiet att stärka insatserna för att motverka utländsk informationsmanipulering och desinformation. Parlamentet noterar

med oro att Turkiet genom rörledningarna TurkStream och Blue Stream är en stor importör av rysk naturgas samt en stor källa till olje- och petroleumprodukter. Parlamentet framhåller på nytt sin oro över Turkiets nära samarbete med Ryssland kring utveckling av stora kärnkraftverk, däribland kärnkraftverket Akkuyu, som förväntas tas i drift 2026 och som ägs och kommer att drivas av Rysslands statliga kärnenergibolag, Rosatom. Parlamentet uppmanar eftertryckligen den turkiska regeringen att ansluta sig till Esbokonventionen, enligt vilken konventionsparterna måste underrätta grannländer om större planerade projekt som sannolikt får betydande negativa miljökonsekvenser över gränserna.

46. Europaparlamentet uttrycker oro över Turkiets nära diplomatiska, ekonomiska och energirelaterade förbindelser med Islamiska republiken Iran, inbegripet regelbunden kontakt på hög nivå, varaktiga handelsförbindelser och fortsatt import av iransk gas. Parlamentet beklagar att Turkiet inte har anpassat sig till EU:s reaktion på Irans ingripanden mot demonstranter, inbegripet restriktiva åtgärder med anknytning till Islamiska revolutionsgardet. Parlamentet noterar den senaste tidens rättsliga utveckling i Förenta staterna när det gäller Halk Bankası A.Ş. (Halkbank), inbegripet förfaranden som rör kringgående av sanktioner och penningtvättsupplägg. Parlamentet uppmanar Turkiet att gradvis anpassa sig till EU:s ståndpunkter och sanktionssystem inom ramen för Gusp. Parlamentet noterar med oro att de militära operationerna mot den iranska regimen kommer att få konsekvenser för Turkiet till följd av landets geografiska närhet, bland annat genom spridningseffekter, särskilt med avseende på förnyat migrationstryck. Parlamentet understryker vikten av regional samordning och nära samarbete med Turkiet och andra internationella partner i detta sammanhang.

47. Europaparlamentet välkomnar Turkiets långvariga ståndpunkt till förmån för en tvåstatslösning på konflikten mellan Israel och Palestina, som överensstämmer med EU:s ståndpunkt, och landets aktiva deltagande i den globala alliansen för genomförandet av tvåstatslösningen. Parlamentet välkomnar Turkiets bidrag till medlingsinsatserna för vapenvila på Gazaremsan och till fredstoppmötet om Gaza i Sharm El-Sheikh i oktober 2025. Parlamentet fördömer de turkiska myndigheternas aktiva stöd till Hamas och deras vägran att beteckna Hamas som terroristorganisation, vilket inte är förenligt med EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Parlamentet beklagar djupt att Turkiet inte fördömde Hamas attack mot Israel den 7 oktober 2023. Parlamentet varnar för Turkiets samarbete med regionala aktörer som förknippas med extremistiska agendor, och noterar att sådana band skulle kunna komplicera förbindelserna mellan EU och Turkiet och påverka den regionala stabiliteten. Parlamentet uppmanar Turkiet att förbli fast förankrat i det multilaterala systemet, med FN i centrum, som

den grundläggande ramen för att främja en övergripande, rättvis och varaktig lösning på konflikten mellan Israel och Palestina.

48. Europaparlamentet noterar Turkiets ökade inflytande över utvecklingen i Syrien efter Assadregimens fall och dess intensiva samarbete med de nuvarande syriska övergångsmyndigheterna, bland annat genom att tillhandahålla militär utbildning och rådgivningsstöd. Parlamentet är fortsatt oroat över den fortsatta närvaron av turkiska styrkor i landet och över deltagandet av turkiskstödda väpnade grupper i de senaste våldsamheterna i norra och nordöstra Syrien, inbegripet mot grupper som på ett avgörande sätt varit delaktiga i den internationella kampen mot Daish. Parlamentet fördömer inrättandet av långvarig militär infrastruktur och administrativa strukturer i ockuperade områden som står under turkisk kontroll. Parlamentet uppmanar Turkiet att samarbeta konstruktivt med de syriska myndigheterna, att respektera Syriens suveränitet och territoriella integritet och att ta itu med sina säkerhetsproblem i full överensstämmelse med internationell rätt, samtidigt som det säkerställs att alla syrier, inbegripet kurder, kan åtnjuta säkerhet och grundläggande rättigheter, och att avstå från all inblandning i Syriens interna processer. Parlamentet fördömer attackerna mot civilbefolkningen under de senaste våldsamheterna mellan den syriska armén och de kurdiskledda syriska demokratiska styrkorna (SDF), som orsakade många dödsfall och tvångsförflyttningar av ett stort antal civila, samt bristen på tillgång till humanitärt bistånd. Parlamentet uttrycker sin förhoppning om att det senaste avtalet mellan den syriska övergångsregeringen och SDF, i vilket det föreskrivs en gradvis integrering av kurdiska styrkor och institutioner i staten och ett historiskt erkännande av kurdiska kulturella, språkliga och medborgerliga rättigheter, kommer att möjliggöra stabilitet i Syriens nordöstra region, vilket är avgörande för en framgångsrik inkluderande politisk övergång i landet. Parlamentet varnar för att en allvarlig försämring av den regionala säkerheten skulle kunna leda till att Daish återuppstår. Parlamentet betonar att det för alla vuxna Daish-stridande och misstänkta som förflyttas till eller via Turkiet från anläggningar för frihetsberövande i Syrien, även i fortsättningen måste finnas effektiva system för frihetsberövande, övervakning och informationsutbyte, även vid förflyttningar över gränser. Parlamentet noterar de betydande investeringar som krävs för återuppbyggnaden av Syriens ekonomi och är medvetet om Turkiets intresse av att bidra till dessa insatser. Parlamentet uttrycker sitt stöd för ett nära och konstruktivt samarbete mellan EU och Turkiet i detta avseende.

49. Europaparlamentet bekräftar sitt stöd för en normalisering av förbindelserna mellan Armenien och Turkiet för att främja försoning, goda grannförbindelser, regional stabilitet och säkerhet och socioekonomisk utveckling, och välkomnar de framsteg som gjorts hittills, bland annat lättnader i vissa viseringsförfaranden, förberedelser för ett kommande öppnande av gränsen för

tredjelandsmedborgare och innehavare av diplomatpass samt återupptagandet av Turkish Airlines direktflygningar. Parlamentet uppmuntrar Turkiet att med egen kraft gå framåt i denna process utan att göra landet beroende av sina förbindelser med ett tredjeland. Parlamentet uppmanar båda länderna att fortsätta att arbeta för bättre konnektivitet i syfte att underlätta landförbindelserna mellan Europa och Asien och främja historisk försoning, ett förbättrat affärsklimat och starkare mellanmänskliga kontakter. Parlamentet stöder kommissionens insatser för att lägga fram en EU-agenda för gränsöverskridande konnektivitet som inbegriper Turkiet, Armenien och Azerbajdzjan – inklusive projekt som järnvägslinjen Kars-Tbilisi-Baku – som har stor potential att bidra till regional stabilitet och ekonomisk och social utveckling. Parlamentet uppmuntrar Turkiet att stödja fredsprocessen mellan Armenien och Azerbajdzjan och uppmanar än en gång Turkiet att erkänna det armeniska folkmordet för att bana väg för verklig försoning mellan de turkiska och armeniska folken och att fullt ut respektera sina skyldigheter att skydda det armeniska kulturarvet.

De vidare förbindelserna mellan EU och Turkiet

50. Europaparlamentet upprepar sin fasta övertygelse att Turkiet, utöver anslutningsprocessen, som för närvarande står stilla på grund av bristande efterlevnad av Köpenhamnskriterierna och bristen på demokratiska reformer, är ett land av strategisk betydelse. Parlamentet betonar vikten av att upprätthålla en konstruktiv dialog och fördjupa samarbetet på områden av ömsesidigt strategiskt intresse, bland annat i förhållande till Cypern, och på ett gradvist, proportionellt och reversibelt sätt och i linje med Europeiska rådets slutsatser från april 2024. Parlamentet bekräftar att EU fortsätter att beslutsamt sträva efter att ha bästa tänkbara relation med Turkiet på grundval av dialog, respekt och ömsesidigt förtroende, i linje med internationell rätt och goda grannförbindelser.

51. Europaparlamentet välkomnar i detta sammanhang de stärkta förbindelserna mellan EU och Turkiet utöver anslutningsprocessen på områden av ömsesidigt intresse och i linje med rekommendationerna i det gemensamma meddelandet om förbindelserna mellan EU och Turkiet av den 29 november 2023, vilket ska genomföras stegvis, proportionellt och reversibelt. Parlamentet välkomnar vidare den senaste tidens högnivådialoger om handel och ekonomi, migration och säkerhet, klimat och vetenskap, forskning, teknik och innovation. Parlamentet efterlyser återigen ett återupptagande av alla relevanta högnivådialoger och vid behov ett inrättande av strukturerade högnivådialoger om sektorssamarbete för att ta itu med andra gemensamma utmaningar.

52. Europaparlamentet stöder en fördjupning av konnektivitetsagendan med Turkiet på områdena energi, transport, digitala och mellanmänskliga kontakter, i enlighet med EU-rätten och

internationell rätt, som ett exempel på gott pragmatiskt och ömsesidigt fördelaktigt samarbete med potential att främja fred och stabilitet i regionen. Parlamentet betonar den strategiska betydelsen av att påskynda slutförandet av viktiga infrastrukturprojekt som förbättrar konnektiviteten mellan EU och Turkiet i linje med de utvidgade transeuropeiska näten. Europaparlamentet betonar Turkiets betydelse för utvecklingen av transkontinentala konnektivitetsinitiativ och för deras funktion, inbegripet den allt viktigare alternativa handelsvägen mellan Europa och Asien (Mellanösternkorridoren), som avsevärt skulle kunna bidra till att stärka resiliensen i EU:s leveranskedja och det ekonomiska samarbetet och kan spela en viktig roll för att främja EU:s bredare mål för strategiskt oberoende. Parlamentet uppmanar eftertryckligen till en snabb utveckling av ringmotorvägen runt Svarta havet och järnvägsförbindelserna. Parlamentet välkomnar Turkiets beredvillighet att investera i byggandet av en motorväg vid Svarta havet som förbinder Turkiet, Bulgarien och Rumänien.

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att efter de positiva erfarenheterna med andra kandidatländer vidta nödvändiga åtgärder för att så snart som möjligt utvidga programmet ”roaming som hemma” även till Turkiet. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga att arbeta för att utvidga det gemensamma eurobetalningsområdet och andra relevanta program för att främja mellanmänskliga kontakter. Parlamentet välkomnar de betydande framsteg i fråga om samarbete inom vetenskap och forskning som gjorts under rapporteringsperioden, särskilt i samband med deltagandet i Horisont Europa. Parlamentet stöder Turkiets deltagande i EU:s civilskyddsmekanism och efterlyser ett fördjupat samarbete mellan EU och Turkiet på områdena civilskydd och motståndskraftig infrastruktur med tonvikt på behovet av att stärka decentraliserad kommunal kapacitet, det civila samhällets deltagande, förbättrad samordning och offentlig kommunikation.

54. Europaparlamentet upprepar sin ståndpunkt att EU:s tullunion behöver genomföras fullt ut och moderniseras, särskilt med tanke på det nuvarande geopolitiska landskapet. Parlamentet är medvetet om den vikt som stora sektorer i EU:s och Turkiets ekonomier fäster vid uppdateringen av detta instrument, som har varit i kraft i mer än 30 år. Parlamentet är redo att stödja en uppgraderad tullunion med ett bredare, ömsesidigt fördelaktigt tillämpningsområde, som skulle kunna omfatta betydande ekonomiska och strategiska fördelar för båda parter, vilket skulle stärka handel, investeringar och försörjningskedjans motståndskraft, främja den digitala och den gröna omställningen, offentlig upphandling och åtaganden för hållbar utveckling, på ett sätt som bidrar till den ekonomiska säkerheten för både EU och Turkiet. Parlamentet understryker emellertid att en sådan modernisering måste bygga på strikt villkorlighet vad gäller mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, respekt för internationell rätt, anslutning till Gusp och goda

grannförbindelser, inbegripet Turkiets fullständiga genomförande av tilläggsprotokollet om utvidgning av Ankaraavtalet så att det omfattar alla medlemsstater utan undantag och på ett icke-diskriminerande sätt, och inbegripa åtgärder för att stödja den gröna omställningen och hjälpa små och medelstora företag att anpassa sig för att parlamentet ska kunna ge sitt godkännande i slutet av processen. Parlamentet välkomnar de positiva steg, inbegripet minskningen av handelshinder, som observerades under den senaste perioden och som också följde på högnivådialogen om handel.

55. Europaparlamentet understryker betydelsen för handeln mellan EU och Turkiet av kommande initiativ från kommissionen, såsom rättsakten om påskyndad utfasning av fossila bränslen i industrin och strategin ”Made in Europe”, med möjliga höga krav som så småningom skulle kunna innebära att det krävs en översyn av EU:s upphandlingsregler och allvarligt påverka den redan föråldrade tullunionen mellan EU och Turkiet. Parlamentet välkomnar att det i kommissionens förslag till rättsakt om påskyndad utfasning av fossila bränslen i industrin redan föreskrivs att innehåll från partner med vilka EU har ingått ett avtal om upprättande av ett frihandelsområde eller en tullunion – såsom Turkiet – kommer att anses ha sitt ursprung i EU. Parlamentet stöder denna strategi och vill se att all annan relevant lagstiftning föreslås i samma anda i framtiden för att fortsätta att ta hänsyn till vikten av att ytterligare integrera kandidatländernas marknader och ekonomier, särskilt de som har en tullunion med EU.

56. Europaparlamentet noterar med djupt beklagande att Turkiet inte har gjort några framsteg när det gäller att uppfylla de riktmärken som krävs för viseringsliberalisering. Parlamentet upprepar att det är berett att inleda viseringsliberaliseringsprocessen så snart de turkiska myndigheterna fullt ut uppfyller de sex tydligt återstående riktmärkena på ett icke-diskriminerande sätt gentemot alla EU:s medlemsstater, samtidigt som de anpassar sig till EU:s viseringspolitik. Parlamentet beklagar att turkiska medborgare har problem med viseringsansökningar till EU:s medlemsstater på grund av en markant ökning av efterfrågan och rädsla för missbruk av systemet. Parlamentet erkänner dock det politiska åtagandet att förbättra tillgången till viseringar och efterlyser ökade insatser från båda sidor för att ta itu med återstående tekniska och administrativa hinder. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka resurserna för detta. Parlamentet stöder åtgärder för viseringslättnader, särskilt när det gäller affärsverksamhet och Erasmusstudenter. Parlamentet beklagar djupt de turkiska myndigheternas ständiga försök att beskylla EU för att inte göra några framsteg i detta ärende, samtidigt som de själva inte har vidtagit några av de åtgärder som är nödvändiga för att uppfylla de återstående riktmärkena. Parlamentet påminner Turkiet om att bristen på konkreta och kumulativa framsteg när det gäller de utestående villkoren har en direkt inverkan på affärsverksamhet och Erasmusstudenter. Parlamentet

beklagar den turkiska regeringens missbruk av specialpass, vars antal är okänt, samtidigt som den inte vidtar de åtgärder som är nödvändiga för att gå vidare mot en ram som skulle kunna gynna hela befolkningen. Parlamentet uppmanar den turkiska regeringen att ta itu med de återstående hindren för ett återupptagande av dialogen om viseringsliberalisering, och uppmanar även rådet att göra sitt när sådana åtgärder vidtas. Parlamentet noterar EU:s och medlemsstaternas beslut att införa ett kaskadsystem för viseringar den 15 juli 2025.

57. Europaparlamentet välkomnar Europeiska investeringsbankens förnyade engagemang i Turkiet och investeringsplattformen för Turkiet inom ramen för Europeiska fonden för hållbar utveckling, som möjliggör starkare investeringsstöd genom garantiprogram i de tre övergripande politiska prioriteringarna, nämligen den gröna given, Global Gateway-strategin samt sysselsättning och tillväxt, i överensstämmelse med de relevanta villkoren rörande respekt för EU:s värden. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa att inga EU-program gynnar enheter i Turkiet som inte respekterar EU:s grundläggande värden.

58. Europaparlamentet stöder det beslut som fattats av EU:s komponent i den gemensamma parlamentarikerkommittén EU–Turkiet om att skjuta upp sitt 82:a möte som enligt planerna skulle äga rum den 14–15 april 2025 i Ankara, efter frihetsberövandet och gripandet av Istanbuls borgmästare Ekrem İmamoğlu med flera. Parlamentet vidhåller att den parlamentariska dialogen fortfarande är en avgörande del av förbindelserna mellan EU och Turkiet, och uttrycker sin förhoppning om att den gemensamma parlamentarikerkommitténs arbete kommer att återupptas snart när förhållandena tillåter det. Europaparlamentet beklagar de turkiska myndigheternas beslut att inte bjuda in Europaparlamentet att övervaka president- och parlamentsvalet i maj 2023 mot bakgrund av anklagelser om orättvis behandling, och noterar att Europarådets parlamentariska församling och den parlamentariska församlingen för Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa bjöds in. Parlamentet uttrycker sin förhoppning om att en delegation från Europaparlamentet kommer att bjudas in till att övervaka kommande val i landet.

Vägen framåt för förbindelserna mellan EU och Turkiet

59. Europaparlamentet upprepar sin ståndpunkt att den turkiska regeringen har misslyckats med att vidta nödvändiga åtgärder för att ta itu med de grundläggande demokratiska bristerna i landet, och står därför fast vid att Turkiets EU-anslutningsprocess inte kan återupptas under rådande förhållanden, samtidigt som de demokratiska och proeuropeiska strävandena i en stor del av det turkiska samhället erkänns. Parlamentet noterar de nyliga uppmaningarna från relevanta turkiska oppositionsmedlemmar som

förespråkar förnyat engagemang och återupptagande av anslutningsförhandlingar. Parlamentet uppskattar denna innovativa och djärva ansats. Parlamentet förhåller sig dock fortfarande skeptiskt till att stödja den, såvida den turkiska regeringen inte tydligt signalerar att den är villig att återvända till vägen mot EU genom konkreta och trovärdiga åtgärder.

60. Europaparlamentet påminner om att anslutningsprocessen, liksom när det gäller alla andra kandidatländer, är beroende av att Köpenhamnskriterierna uppfylls fullt ut och att förbindelserna med alla EU:s medlemsstater normaliseras. Parlamentet betonar att ett konstruktivt engagemang från Turkiets sida, även när det gäller Cypernproblemet, fortfarande är avgörande för att främja ett närmare samarbete mellan EU och Turkiet. Parlamentet anser i detta avseende att de turkiska myndigheterna, när de verkar för att främja sina uttalade EU-ambitioner, bör lägga mindre tonvikt på landets säkerhets- och försvarskapacitet och i stället ta itu med det allvarliga tillståndet för demokratin i landet. Parlamentet noterar att det är fast beslutet att föra anslutningsprocessen framåt, förutsatt att den turkiska regeringen vidtar dessa nödvändiga åtgärder.

61. Europaparlamentet fortsätter att eftertryckligen uppmana den turkiska regeringen att, utöver den för närvarande frysta anslutningsprocessen, samarbeta konstruktivt med EU:s institutioner och medlemsstater och att fortsätta att arbeta för ett närmare, mer dynamiskt och strategiskt partnerskap på grundval av relevanta rådets och Europeiska rådets relevanta slutsatser och de fastställda villkoren. Parlamentet insisterar på behovet av att inleda en process för diskussion kring hur denna nya konstruktiva och progressiva ram för förbindelserna mellan EU och Turkiet på grundval av respekt för demokratiska principer, rättsstaten och de grundläggande rättigheterna kan omfatta alla berörda parters intressen. Parlamentet betonar behovet av att stärka partnerskapet mellan EU och Turkiet, exempelvis genom modernisering och förstärkning av det nuvarande associeringsavtalet.

62. Europaparlamentet anser dock att en fortsatt tillbakagång med avseende på demokratin och rättsstaten i den närmaste framtiden bara kommer att få landet att glida längre bort från EU, och urholka det förtroende som behövs för en verklig förstärkning av samarbetet och partnerskapet på områden av ömsesidigt intresse, såsom handel, energi och säkerhet.

63. Europaparlamentet anser att det ligger i EU:s intresse att ompröva hur Turkiet kan bibehålla sin anknytning till EU, inte bara sett till standarder utan till även värden och principer, och att utforma politiska initiativ i enlighet med detta mål. Parlamentet uttrycker sin oro över den gradvisa konsolideringen av ännu ett autokratiskt system i EU:s omedelbara närhet, eftersom en sådan utveckling har direkta och långtgående konsekvenser för unionens långsiktiga

intressen och stabilitet. Parlamentet uppmanar med eftertryck alla EU-institutioner, medlemsstaterna och Europeiska rådet att vara tydliga när det gäller att bekämpa den ihållande demokratiska tillbakagången och de ihållande människorättskränkningarna i Turkiet, särskilt vad gäller den pågående nedmonteringen av den pluralistiska demokratin, eftersom detta inte är oförenligt med att eftersträva bästa möjliga förbindelser mellan EU och landet. Parlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att se till att agendan för högt uppsatta tjänstemän som besöker Turkiet omfattar en pluralistisk representation av politiska aktörer och civilsamhällesaktörer för att ge en mer fullständig bild av landet.

64. Europaparlamentet upprepar sitt starka engagemang för att upprätthålla och öka stödet till Turkiets oberoende civilsamhälle. Parlamentet uppmanar kommissionen att upprätthålla och öka sitt politiska och ekonomiska stöd till det dynamiska och prodemokratiska civila samhället i Turkiet, vars insatser kan bidra till att skapa den politiska vilja som krävs för att fördjupa förbindelserna mellan EU och Turkiet. Parlamentet anser att incitaments- och transaktionsbaserade strategier visserligen fungerar inom många områden av samarbetet mellan EU och Turkiet, men att de inte har främjat demokratiseringen av landet. Parlamentet betonar i detta sammanhang att ett återupptagande av anslutningsprocessen främst är beroende av en orubblig politisk vilja hos Turkiets myndigheter och samhälle att bli en fullvärdig demokrati, något som EU inte kan tvinga dem till.

65. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning om att stärka och fördjupa den ömsesidiga kunskapen och förståelsen mellan Turkiets och EU:s samhällen, för att främja kulturell tillväxt och sociokulturella utbyten och bekämpa alla yttringar av sociala, religiösa, etniska eller kulturella fördomar. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av att underlätta mellanmänskliga kontakter för förbindelserna mellan EU och Turkiet, särskilt för att främja demokrati, rättsstatlighet och mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmuntrar Turkiet och EU att främja gemensamma värden, särskilt genom att stödja ungdomar.

°

° °

66. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Europeiska rådet, rådet och kommissionen. Parlamentet begär att denna resolution ska översättas till turkiska och översändas till Turkiets president, regering och parlament.